

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond, ik open deze gecombineerde commissievergadering van Samen Wonen en Samen Leven. En het is tegelijk een bijzondere vergadering, want we gaan gelijk over tot de beëdiging van een burgerlid. En dat is mevrouw Veerman voor de fractie van de Partij van de Arbeid. En ik nodig de burgemeester uit om naar voren te komen om tot de beëdiging over te gaan. En na afloop zullen wij korte tijd schorsen voor felicitatie. Daar zal ik even een seintje voor geven. Het woord is aan de burgemeester Oosterwijk.

De heer Oosterwijk: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: En of u allemaal wilt gaan staan.

De heer Oosterwijk: Dat is een mooi ordevoorstel. Voorzitter, raadsleden, burgerleden, aanwezigen, mevrouw Veerman, het is gewoon heel mooi om een commissievergadering als deze met een feestelijk moment te beginnen. En daar gaan we nu ook met elkaar een stukje invulling aan geven. En we hebben met elkaar afgesproken, mevrouw Veerman, dat we dat gewoon heel rustig doen. Het is voelt misschien spannend, maar we gaan dat samen, denk ik, tot een goed einde brengen. U weet allen dat nadat benoemde raadsleden door de gemeenteraad zijn toegelaten tot de raadsvergadering, zullen worden beëdigd. U bent er mee bekend en u heeft het voor een groot deel ook ondergaan. En wettelijk is voorgeschreven welke eed of verklaring en belofte zij in handen van de raadsvoorzitter moeten afleggen. Deze eed, verklaring en belofte onderstreept het bijzondere ambt van raadslid. Ze dienen onafhankelijk en integer te handelen en dienen zich te houden aan de wetten van dit mooie land. En de raad van Ridderkerk heeft de functie van burgerlid daarnaast ingesteld. Het burgerlid ondersteunt de fractie en kan in de commissie vergadering functioneren op gelijke wijze als een raadslid. Hij of zij kan ook deelnemen aan besloten commissievergaderingen en kan ook kennisnemen van vertrouwelijke stukken. Het burgerlidmaatschap is een belangrijke functie binnen onze lokale democratie. En om het belang en ook het bijzondere karakter van die functie van burgerlid te onderstrepen, heeft de raad verplicht gesteld dat burgerleden en eed of een verklaring en beloften moeten afleggen. En dat doen zij in mijn handen als voorzitter in een commissievergadering. En vanavond is het zover voor ons nieuwste burgerlid, mevrouw Gerda Veerman. Hier staat, ik nodig u uit om naar voren te komen, maar u bent er al. Dat is mooi geregeld. Zodat wij nu, wat mij betreft, ook kunnen overgaan tot uw beëdiging. Dat doe ik door het oplezen van een aantal officiële zinnen, die ook in de kern raken waar het om gaat. En u gaat daarna de verklaring en belofte afleggen. En dat doet u met de woorden, dat verklaar en belof ik. Zullen we het zo doen? Ik verklaar dat ik, om als burgerlid te kunnen optreden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen. Mevrouw Veerman.

Mevrouw Veerman: Dat verklaar en belof ik.

De heer Oosterwijk: Dank u wel. Dan is het bij deze zover. En u mag wat mij betreft daar een applaus aan verbinden. En mevrouw Veerman, ik hoop dat u in ieder geval een hele fijne en goede tijd heeft in ons aller midden. En als we daar met elkaar ons best voor doen, zeg ik tegen iedereen, dan gaat dat helemaal goed komen. En ik ga u nog een mooi bloemetje overhandigen.

De voorzitter: Dan vervolgen wij de commissievergadering. Mevrouw Klaver kan het niet helemaal droog houden, maar dat komt wel goed. Iedereen hartelijk welkom op deze gecombineerde commissievergadering, ook de publieke tribune, de mensen die thuis meeluisteren. Het hele college is op onze uitnodiging gekomen. Speciaal welkom. En we gaan er een mooie avond van maken. Ook de accountant is aanwezig. Die gaat ons vermaken met een mooi verhaal. Er is veel te beleven. Alle fracties zijn vertegenwoordigd. Ik heb volgens mij nu bijna mijn hele riedeltje gehad. En gaan we nu naar de agenda. Kan die uw goedkeuring wegdragen? Ook wethouder Meij, hartelijk welkom. We hebben vanavond een fractie extra. Helaas, zeg ik erbij, zijn PvdA en GroenLinks uit elkaar gegaan. Ik zal mijn best doen om ook de goede benamingen bij de commissie- of raadsleden te benoemen. Maar als het een keer fout gaat, hoop ik dat u mij dat op voorhand wil vergeven. Dan is bij deze de agenda vastgesteld.

2. Spreekrecht voor hen die zich hebben aangemeld

De voorzitter: En gaan we over naar agendapunt 2, het spreekrecht voor hen die zich hebben aangemeld. Er hebben zich twee inwoners aangemeld. Dat is mevrouw Punselie over belangenbehartiging en dat is mijnheer of mevrouw, dat weet ik nog niet, Warmerdam over ruimtelijke ordening in Ridderkerk. Beide namen zijn mij aangereikt. Ik ga zo zien wie er komt. Mevrouw Punselie, mag ik u uitnodigen? U mag gebruikmaken van het spreekgestoelte. U heeft vijf minuten, zoals u weet. Na ongeveer vier minuten zal ik een seintje geven. En ik wens u succes met uw insprekbijdrage.

Mevrouw Punselie: Hoe kun je als burger je belangen behartigen? Hoe kun je als raadslid de belangen van burgers behartigen? Hoe zorgen we er met elkaar voor dat de gemeente daadwerkelijk deze belangen behartigt en niet slechts probeert om binnen de wettelijke kaders te blijven? Ik stel u deze vraag zonder zelf het antwoord te kennen. Tot op heden is onze ervaring dat het inspreken enig effect kan hebben. Onze dank is dan ook groot voor degenen die onze noodkreet hebben beantwoord met raad en daad. We waren dan ook erg blij met de unaniem aangenomen motie ter bescherming van onze mooie, oude, hoge bomen in de groene zone. Maar zelfs dan blijft waakzaamheid geboden. Ik schets u kort onze ervaring. De gemeente heeft aanvankelijk niets gedaan om beschermende maatregelen op te leggen. Dit ondanks het feit dat we de gemeente hier al in augustus 2022 om hebben verzocht. Om die reden hebben we zelf een bomen effect analyse op laten stellen, waaruit bleek dat de voorgenomen maatregelen desastreus zouden zijn voor onze bomen. Omdat de aannemer geen voorschriften opgelegd heeft gekregen door de gemeente, heeft hij per herhaling moedwillig schade aangericht. Om die reden hebben we de gemeente op 3 oktober vorig jaar aansprakelijk gesteld. Als burger voelden we ons gedwongen om onze eigen gemeente aansprakelijk te stellen, omdat zij niet deed wat we van haar mogen verwachten. Vervolgens heeft de gemeente drie dagen daarna de aannemer de richtlijnen bomenposter opgelegd. Op 13 oktober nam u de genoemde motie aan. Zoals u weet ging de aannemer, ondanks dit alles, gewoon door met schade aanbrengen, wat uiteindelijk heeft geleid tot stillegging van de werkzaamheden. Dit besluit zou niet worden opgeheven voordat er een door de gemeente goedgekeurd boombeschermingsplan was opgesteld. Wat een opluchting om niet meer aan te hoeven zien dat je prachtige bomen beschadigd worden. Verleden week woensdag kwam dan uiteindelijk het plan van aanpak boombescherming van de aannemer. Wat een schrik toen wij lazen dat er binnen de kroonprojectie van onze bomen een vast hek geplaatst zou gaan worden. Om precies te zijn op drie meter afstand van de erfgrans, terwijl alle te beschermen bomen veel verder uit de erfgrans liggen, de kronen. Sommigen bijna op zeven meter. We verzochten de gemeente direct aan ons te bevestigen dat er niet met de sloop aangevangen werd voordat wij het plan van aanpak door onze deskundige hadden laten beoordelen. Iets wat we overigens eerder hadden gevraagd. Het antwoord was een eenvoudig nee. De ergste schrik kwam afgelopen maandag. Bij terugkomst van het door ons geïnitieerde overleg van Wooncompas, waar overigens de wethouder

ruimtelijke ordening bij aanwezig was, en men ons verzekerde voortaan heel zorgvuldig om te zullen gaan met ons groen, troffen wij per mail het collegebesluit intrekking stilleggen sloop en last onder dwangsom. Anders dan dit besluit doet vermoeden, worden hierin voorwaarden verstrekt waaronder de aannemer mag gaan werken binnen de beschermde kroonzone van onze bomen. Om u een indruk te geven. De aannemer mag er met materieel tot duizend kilo werken. De aannemer mag graven, mag verdichten, hij mag de wortels afzagen, hij mag onze bomen vellen en hoeft hiertoe zelfs geen omgevingsvergunning aan te vragen. Ook mag de aannemer de bodem saneren tot aan de erfgrans. Weliswaar onder toezicht, maar de schep gaat er gewoon in. De gedane beoordeling van de gemeente is voor de aannemer voldoende om weer aan de slag te gaan, ook al is deze beoordeling op onjuiste informatie gebaseerd. Het plan van aanpak van de aannemer gaat namelijk uit van de boom effecten analyse van de boom op het terrein van Obadja, waarvan overigens zeer recent de kroonprojectie teruggesnoeid is. Onze boom effect analyse, met hele andere positionering en afmeting van de bomen wordt benoemd, maar niet toegepast. De gemeente stelt dat haar besluit de volgende dag al in werking treedt. Met andere woorden, de aannemer kan beginnen. In plaats van ons, ondanks alles wat er gebeurd is, de gelegenheid te bieden om te reageren op het plan, schrijft de gemeente dat belanghebbenden in bezwaar mogen tegen haar besluit. Maar dan moet deze burger wel naar de rechter om een voorlopige voorziening aan te vragen, want de aannemer hoeft de uitkomsten van de bezwaarprocedure niet af te wachten.

De voorzitter: U heeft nog één minuut.

Mevrouw Punselie: Goed zo. Uit alles blijkt dat de gemeente niets heeft gedaan om serieus onze belangen te behartigen. En niet alleen onze belangen. De beschermde groene zone, één van de weinigen in het centrumgebied, zal ernstig aangetast worden en naar verwachting gaan de meeste bomen dood. Maar de flat moet er komen, goedschiks of kwaadschiks. Als de bomen doodgaan of ernstig verminkt worden binnen een jaar na afronding van de werkzaamheden, moeten deze worden vervangen, stelt de gemeente. Alleen hieruit blijkt al dat er met weinig kennis en liefde naar de situatie is gekeken. De bomen zullen namelijk eerst ziek worden en een langzame dood sterven. Dit duurt over het algemeen langer dan een jaar. Ik hoop dat u begrijpt dat wij alle vertrouwen in de gemeente kwijt zijn. Notabene, de wethouder wonen zat er wetende van dit besluit bij toen Wooncompas sprak over het feit dat we hen dan nu toch wel moesten vertrouwen. De oude burgemeester heeft ons verzekerd dat de gemeente er alles aan zou doen om de bomen te beschermen. Ze gaan gewoon dood en u wordt bedankt. De belangen liggen niet bij ons allermoste Ridderkerk.

De voorzitter: Wilt u afronden.

Mevrouw Punselie: Het is overduidelijk waar de belangen wel liggen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage, namens de hele commissie. Wie van de commissieleden wil een vraag stellen. Ik zie vijf handen. Ik ga het nu toch even noteren. Ik begin met mevrouw Kayadoe van Leefbaar Ridderkerk.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik werd even getriggerd. U spreekt erover dat de aannemer mag boomwortels weghalen. En u zegt vervolgens, bomen sterven dan niet meteen af, maar worden eerst ziek. Maar volgens mij is, voor zover ik het ooit geleerd heb bij biologie, als je boomwortels afbreekt, dat betekent niet dat ze ziek worden, maar dat ze doodgaan. Klopt dat?

De voorzitter: Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Ja, dat klopt inderdaad. Ze gaan dood. En het is inderdaad door het wortels wegsnijden. Ongeveer 25 procent van de wortels gaan weggesneden worden. En het is ook nog eens de combinatie met saneren, afgraven, alle anderen, verdichten, rijden binnen de kroonzone, werken met 1.000 kilo materieel binnen de beschermde zone. De combinatie van alles. Dat klopt.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe is tevreden, zie ik. Dan ga ik naar mijnheer Kooijman van de ChristenUnie.

De heer Kooijman: Allereerst, spijtig om te horen dat u niet tevreden bent over het gevoerde beleid, op dit moment. Overigens wel ben ik dankbaar dat er kennelijk een gesprek is geweest tussen jullie en Wooncompas en waarbij de wethouder ook aanwezig was. Waar we ook om gevraagd hadden. Dat is in ieder geval goed. Ik hoor u een heleboel dingen zeggen. Ik ben wel gewend om hoor en wederhoor toe te passen. En dat maakt het voor mij op dit moment wel lastig om daar ook een mening over te vormen. En daarom zou ik u willen vragen van, wat is precies uw duw waarom u nu de commissie inspreekt. Wilt u ons iets meegeven? Heeft u echt een concrete vraag aan ons? Of wilt u gewoon u uw ei kwijt? Wat is het?

De voorzitter: Zijn dat al uw vragen, mijnheer Kooijman? Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Dank u wel. Ten eerste is er toegezegd, naar aanleiding van de motie die jullie op 13 oktober ingediend hebben, om u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Naar ik begrepen heb, bent u niet van deze ontwikkeling op de hoogte gesteld. Is alleen op de hoogte gesteld van dat de last onder dwangsom ingetrokken is. En als je dat document leest en je doorgrond het, dan heeft dat consequenties voor de hele groene zone. We hebben met elkaar allemaal uitgesproken dat die groene zone heel erg belangrijk is. De erfgoedcommissie verwijst hier ook naar, dat er alles aan moet gebeuren om die zone in stand te houden. En als je dan ziet wat er uiteindelijk geschreven wordt en wat voor besluit er is gekomen, ondanks alle ellende die veroorzaakt is en waar wij door de deskundigen laten beoordelen wat de consequenties zijn, dat is gewoon dat die bomen doodgaan, wat uw voorgangster zei. Wordt die groene zone helemaal niet beschermd. Er wordt uitgegaan voor onjuiste informatie. Dat kunt u verifiëren. Dat is ook logisch, hoor en wederhoor. Maar wij worden door dit besluit, wat de volgende dag in werking treedt, niet eens in staat gesteld om onze expertise ter beschikking stellen, om een controle te doen, om het gesprek aan te gaan, om vragen te stellen. Het enige wat wij kunnen doen, is naar de rechter gaan met een voorlopige voorziening. En volgens mij is dat toch niet de bedoeling van de motie. Van alles wat we aangegeven hebben van onze wil, van onze zorg, dat vind ik echt erg. En u bent als raad wel degene denk ik die controleert. Ik bedoel, het is niet met mijn vakgebied. Maar dan met deze punten van zorg en deze belangrijkheid voor ons centrum, waar nog maar een klein stukje groen over is, wordt er een besluit genomen, zonder hoor of wederhoor van ons, door het college. Die gaat hiermee akkoord. En wij moeten naar de rechter. En dat wil ik in ieder geval benoemen. En het is heel fijn als u hoor en wederhoor doet. Wij zullen ook vanzelfsprekend weer een expertiserapport op laten stellen. Daar zijn we ook gelijk mee gestart. Maar we hebben één dag. En dat vind ik zelf heel onfatsoenlijk. Eén dag en dan treedt het besluit in werking, op het moment dat je zo'n brief krijgt. Na de hele voorgeschiedenis wat we met elkaar hebben uitgesproken. U merkt, ik ben er geëmotioneerd door. Ik vind het verschrikkelijk. We hebben de impressie laten zien, de eerste een jaar geleden, wat dit doet als de groene zone wegvalt. Dat is best wel heftig. En de bomen gaan gewoon dood. En dan denk ik, hoe bedenkt u dat?

De voorzitter: Dank u wel. Is het antwoord naar tevredenheid? Dan gaan we naar mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk.

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn blij dat er in ieder geval afgelopen maandag een gesprek is geweest met Wooncompas, de wethouder over een aantal zaken. In uw bijdrage verwijst u dat u waarschijnlijk

richting een voorlopige voorziening gaat vragen en een kort geding gaat aanspannen tegen de gemeente. Welke mogelijkheden zien uw experts nog om dit op een bepaalde manier te kunnen kanaliseren? Dank u wel.

De voorzitter: En misschien mag ik u vragen of u wat beknopter kunt antwoorden. En u hoeft niet te herhalen wat u al eerder heeft gezegd. Dat kent de commissie. U heeft het woord.

Mevrouw Punselie: Ik zal mijn best doen. Is voor mij erg lastig. Wat voor mogelijkheden? De experts zijn nu bezig met de effecten van wat de gemeente voorschrijft in kaart te brengen. Dat moet natuurlijk heel snel. En om even te zeggen, daar zijn we nachtenlang aanwezig geweest, zonder emotionele claims, want dat moet heel snel. En dat betekent dat de voorlopige voorziening nu is aangevraagd. En dan is het effect daarvan dat, als het goed is, er pas verder gegaan mag worden nadat er een rechtszaak is geweest, een bezwaarprocedure. Ik ben zelf juridisch niet zo heel goed onderlegd, maar dat is de enige mogelijkheid om in bezwaar te gaan. En het besluit zegt ook, als u wilt dat we stoppen met de werkzaamheden, dan moet u daar een voorlopige voorziening voor aanvragen. En dat is nu gebeurd.

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren u vragen, mijnheer Kloos? Dan gaan we naar mijnheer Coule, Burger op 1.

De heer Coule: Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee vragen. In eerste instantie gaat het ook over de bomen in uw eigen tuin. Heb ik dat goed begrepen? En de daar aansluitende vraag is dan, jullie woningen zijn ook een Rijksmonument. Daar zijn we heel zuinig op. Maar is er ook contact geweest met de wethouder erfgoed hierover? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Dank u wel. Ja, wij hebben contact gehad met de wethouder erfgoed. Die is zelfs bij ons thuis geweest. Waarvoor dank. Die heeft gekeken. De bomen staan in de groene zone, tegen de erfgrans van het nieuw te bouwen complex. We hebben de wethouder laten zien wat de nieuwe ontwikkeling doet. Het effect daarvan op onze bomen, met wat we nu weten uit de bouwvergunning. Dat het gebouw dichterbij komt en hoger wordt, maar ook, wat heel erg belangrijk is, welke werkzaamheden er plaats gaan vinden. Er wordt repak gestort, zwaar materieel. De wethouder heeft dat zelf kunnen aanschouwen. Maar het ergste van alles is eigenlijk de peilverhoging die vergund gaat worden. Dat betekent dat het peil, het maaiveld van het nieuwe complex een halve meter hoger komt. Afwatering, u weet met het klimaatverhaal wat er gaat gebeuren. Alleen al door die peilverhoging gaan de bomen gewoon dood. Die kunnen niet tegen water, door meerdere experts bevestigd. De wethouder heeft ons toegezegd, en verbeter me als ik het niet goed doe, maar zich in te spannen om de bomen te beschermen. Ik vraag me dan ook of de wethouder dit plan, wat dit besluit van het college doorgrond heeft, wat hij doet? Want met dit besluit is er geen boom beschermd en gaan ze gewoon allemaal dood.

De voorzitter: Dank u wel. En ik zie mijnheer Coule knikken. Dan gaan we naar mijnheer Rijsdijk, PvdA.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Er is al een aantal keren aan gerefereerd, aan het gesprek dat heeft plaatsgevonden. U noemde het ook in uw insprekbijdrage, Kunt u iets meer vertellen over het gesprek, hoe u dat ervaren heeft? En zijn er bijvoorbeeld ook afspraken gemaakt? En mijn tweede vraag die betreft het hek. U zegt, er wordt een hek geplaatst op ongeveer drie meter afstand, maar er staan bomen op zeven meter afstand. Betekent dat dat een deel van het probleem, nadrukkelijk een deel, is opgelost als het hek dan op die zeven meter geplaatst zou worden. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Dank u wel. Ik heb gerefereerd aan het gesprek met Wooncompas. We hebben dat zelf geïnitieerd, na afloop van de vorige raadsvergadering, waarin Partij 18PLUS een handreiking deed aan Wooncompas. Als zij over wilden tot laagbouw, wat ze dan van hen nodig hadden. En meermaals is die handreiking gedaan. Wij dachten, als die handreiking er is, laten wij het initiatief nemen en toch Wooncompas verzoeken om hierover te spreken. Mijnheer Lagerwaard van Wooncompas heeft dat meegenomen naar zijn directie. En dat heeft geleid tot een uitnodiging met de wethouder ruimtelijke ordening aanwezig. In dat gesprek is in ieder geval te kennen gegeven dat er niets buiten de vergunning ... Dat in ieder geval de handreiking van laagbouw niet aan de orde was, maar dat er ook buiten de vergunning, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van galerijen aan het openbaar gebied, conform de Welstandsnota, dat dat ook niet aan de orde ... Men gaat niets doen buiten de vergunning om voor ons. Toen hebben we gevraagd, wat wilt u dan wel doen voor ons? Wij hebben continu gevraagd, u kan over heel veel zaken ... Maar wat wil Wooncompas wel doen? Wooncompas is wel bereid om wat groenaanpassingen te doen of wat groenplanting te doen. Hebben wij gezegd, dat is conform de afgegeven vergunning. Want daar staat een aanbeveling in dat u wat aan groen moet doen. En de herplant van de bomen die ze gaan kappen, zit niet aan het historisch gebied. Die zit juist aan de andere kant, aan de Blaak. Wij vinden het vanzelfsprekend. De opmerking daarbij was wel, als we dan wat aan dat groen gaan doen, heeft dat dan wel zin, want u heeft nog een beroepsprocedure lopen, dan doen we het misschien voor niks, als u toch naar de rechtbank gaat. Wat we al gaan. Toen hebben wij in ieder geval aangegeven dat het sowieso die aanbevelingen opgevolgd moeten worden en dat het dan niet kan zijn van, dan moet je je beroep intrekken. Mensen moeten gewoon vanuit intrinsieke motivatie en vanuit de afgegeven vergunning dit willen doen. Dat is heel erg belangrijk. Wat ik heel erg jammer vond, is dat de wethouder ruimtelijke ordening die daarbij zat niet ons daarin ondersteunde en zei, het is vanzelfsprekend dat dit moet gebeuren. Wij hadden echt het gevoel van, wij zitten met elkaar tegen Wooncompas. Het gesprek ging in goede harmonie, maar feitelijk gaat Wooncompas niets voor ons doen. Jammer van de handreiking van Partij Acne 18PLUS en onze inzet. En wij zullen zelf in ieder geval initiatief nemen hoe wij dan denken dat er wat met het groen kan gebeuren. Wij hebben de handschoen, voor zover mogelijk, wel opgepakt en zullen daar een voorstel in gaan doen naar Wooncompas. En uw tweede vraag, het hek van drie meter. Dat hek van drie meter gaat ... U moet zich voorstellen, de kroon van onze bomen die gaat wisselend tussen de vierenhalve en de zeven meter het te slopen terrein in. Een die kroon moet anderhalve meter buiten de kroon om vrij. Die zevenenhalve meter die ik aangeef, is anderhalve meter om de kroon. Op het moment dat er een hek geplaatst wordt bij de ene boom op zevenenhalve meter, bij de andere boom op vijfenhalve meter, dan blijf je uit die kroon. Dan blijf je in de veilige zone. Dat wordt ook voorgeschreven op de bomenposter. Heel opmerkelijk, want de gemeente heeft bij de bomenposter zelf voorgeschreven aan Wooncompas, nadat wij de gemeente aansprakelijk hebben gesteld. Wooncompas moet werken via die bomenposter. Nu laat de gemeente dit los. Die stelt een hek op drie meter. Dat gaat natuurlijk dwars door de ... En die stelt ook dat er in die kroonzone van zevenenhalve meter gewerkt mag gaan worden, afgegraven. Weliswaar onder toezicht sommige werkzaamheden, niet alle, maar dat is juist wat er niet mag. En dat is ernstig. Als het hek past binnen de wetten of binnen de voorgeschreven regels, per boom is dat een andere, maar als dat netjes gedaan wordt, dan is het goed.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind van de vragenbeantwoording. Danken we u nogmaals en mag u opvolger naar voren komen. Mijnheer Warmerdam, u mag uw bijdrage starten. En na vier minuten zal ik een seintje geven.

De heer Warmerdam: Goedenavond raadsleden, college, toehoorders, mijn naam is Hans Warmerdam en ik woon samen met mijn gezin bijna twintig jaar in Ridderkerk, in een historische woning uit het jaar 1782 aan de Kerksingel. Dit met veel plezier, tot ongeveer anderhalf jaar geleden. Mijn contacten met de gemeente bestonden tot dan uit het halen van een paspoort of een rijbewijs. Sinds december 2022 speelt de renovatie van de Blaakflats en hebben wij op een ander vlak intensief contact met de gemeente. In verband met het project Blaak praten en mailen wij en onze burens zeer intensief naar de gemeente en Wooncompas. Wij zijn enorm geschrokken van de acties en communicatie van de gemeente. Ik leg u een aantal feitelijke situaties en vergelijkingen voor ten aanzien van onze contacten met de ruimtelijke ordening organisatie van Ridderkerk. En aan het eind heb ik een vraag voor u. Er is onderzoek gedaan, op onze aanvraag, door een Wabo-ambtenaar naar de diepe sporen die vlak bij onze erfgrans zijn gemaakt door vrachtwagens van Waal Wooncompas tijdens de sloop, op de wortels van onze bomen. Wij hebben meerdere malen verzocht om een rapport van dit onderzoek. Wij hebben dit nooit gekregen. Meerdere ambtenaren, die regelmatig met nieuwe waarheden komen bij de afdeling ruimtelijk ordening, die ook nog eens een keer met elkaar conflicteren. Een motie die wordt aangenomen voor de bescherming van de groene zone wordt ingevuld door Waal Wooncompas met een nieuw, door de gemeente goedgekeurd plan, waarbij wij niet in de gelegenheid gesteld zijn om de door ons ingeschakelde deskundigen te laten beoordelen. Het gaat om onze bomen. Mijn buurvrouw is hier net op gegaan. We mochten de volgorde niet veranderen. Vandaar deze verkeerde zin. Er is een grote kans op dood of beschadiging van onze bomen. Dat is niet de motie die u met zijn allen heeft aangenomen. Waar de trillingsmeters geplaatst worden, is nog onzeker. Zeker is in ieder geval dat men ze zelf niet mag aflezen. We moeten er maar op vertrouwen dat de gemeente correct gaat handhaven bij overschrijdingen. Dit onder andere in de wetenschap dat er in het sloopveiligheidsplan onjuiste normeringen staan, voor onze niet onderheide Rijksmonumentale woningen. En een herstelplan bij schade is er ook niet. Dit vertrouwen in handhaven vanuit de gemeente bij overschrijding van regels en afspraken is er niet. Naast het bovenstaande en het goedgekeurde boomplan is immers de sloop pas stopgezet na herhaaldelijk goed gedocumenteerde meldingen van overschrijdingen door ons. Dat heeft weken gekost. Helaas hebben wij de raad een aantal weken geleden met een nipte meerderheid de verklaring van geen bedenkingen zien aannemen ten aanzien van Blok 1. Nog dank aan de partijen die tegen hebben gestemd en ook dank aan degenen die goede vragen hebben gesteld en mooie suggesties hebben gedaan. Het recente gesprek met de wethouder en de directeur van Wooncompas was, naar de gemeente kijkend, een grote teleurstelling. Het voorstel van 18PLUS, waar mevrouw Punselie het ook al over heeft gehad, waarvoor dank, overal laagbouw en een andere plek voor de verloren woningen werd bestempeld met, dat willen we niet. Ook Burger op 1, PvdA-GroenLinks en Leefbaar kwamen met vergelijkbare voorstellen, waarvoor ook dank. Dit is echter onbespreekbaar voor de wethouder en Wooncompas. Ook is men, de gemeente, niet bereid om aanpassingen te doen, zoals bijvoorbeeld de galerij in het openbaar gebied, de Blaak, te positioneren, conform de Welstandsnota en visie van het wijkoverleg. Dit terwijl men voor Wooncompas buitenplannen gaat afwijken, tegen alle toezeggingen naar ons en uw raadsleden in. De wethouder en de ambtenaar hebben geen moment geprobeerd om boven de partijen te gaan staan, wat we mogen verwachten van de gemeente. Sterker nog, de wethouder verkeert in de veronderstelling dat hij bij de herziene omgevingsvergunning het advies van de bezwarencommissie heeft opgevolgd. Niets is minder waar. Daar waar de wethouder een keuze had om de ontwikkeling beter te maken binnen het vigerende bestemmingsplan, heeft hij ervoor gekozen om buitenplannen te gaan afwijken, door de Kruiemregel toe te passen. Dit is slechts een kleine greep van hetgeen wat wij meemaken, de afgelopen anderhalf jaar. Ondertussen hebben we weer een bezwaar ingediend. Dat is niet onze wens. Wij zijn voor een open en goede, eerlijke, transparante dialoog. Ik wil u nogmaals meegeven dat hetgeen wat ik met u deel vanavond alleen maar op feiten is gebaseerd.

De voorzitter: U heeft nog één minuut. En u kan een vraag stellen, maar u krijgt vanavond geen antwoord daarop.

De heer Warmerdam: De zorg die wij als burgers hierover hebben, is dat wij absoluut niet gehoord worden door de gemeente en Wooncompas. En absoluut geen vertrouwen hebben in hoe dit project begeleid en uitgevoerd wordt. Neem dit mee naar uw fracties en denk na over hoe u hiermee wil omgaan als partij. Wij zien zoveel misstanden, dat wij sterk in twijfel trekken of uw controle op hoofdlijnen voldoende is hier. Zeker op dit dossier. Mijn vraag als burger aan u als volksvertegenwoordigers is dan ook om een meer gedetailleerde, sterkere controle uit te oefenen op de ruimtelijke ordening organisatie. Dit zodat anderen niet hetzelfde overkomt en wij nog, daar waar mogelijk, op een normale, menselijke wijze betrokken worden bij zaken die direct invloed hebben op onze eigendommen en het cultuurhistorisch centrum. Dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. Er is nu gelegenheid om vragen te stellen.

De heer Warmerdam: Worden die genotuleerd?

De voorzitter: Alles komt in een woordelijk verslag. Mijnheer Rijsdijk, mijnheer Kloos, mijnheer Coule. Begin ik met mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Dank u voorzitter. U sprak over de trillingsmeters in uw insprekbijdrage en dat u niet weet waar die geplaatst gaan worden. Kunt u aangeven waar ze volgens u geplaatst zouden moeten worden? En mijn tweede vraag die betreft het vertrouwen waar u over sprak. Het spreekwoord zegt natuurlijk, vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Als er een eerste stap vanuit de gemeente of Wooncompas gezet zou worden om dat vertrouwen te herstellen, wat zou dat dan volgens u moeten zijn? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Warmerdam.

De heer Warmerdam: Ik had begrepen van u dat ik niet mocht antwoorden.

De voorzitter: Dat is niet wat ik gezegd heb. U heeft nu een vraag gekregen en daar mag u een antwoord op geven. Twee vragen.

De heer Warmerdam: Excuus, dan moet de vraag nog een keer herstellen, want mijn invulling van wat u zei, is dat ik ze niet mocht beantwoorden, gezien de tijd. Excuus.

De voorzitter: Dat wil ik u wel uitleggen. U kondigde in uw bijdrage aan dat u een vraag ging stellen. En ik gaf u voor de zekerheid aan dat u dan vanuit de raad daar geen antwoord op krijgt.

De heer Warmerdam: Dan begrijp ik uw antwoord.

De voorzitter: Dat is niet hoe het hier werkt. Aan u het woord. Ik meen dat er vragen gesteld zijn.

De heer Warmerdam: Maar ik heb daar niet opgelet. Het spijt me zeer. Gezien uw antwoord heb ik niet de vragen precies geregistreerd.

De voorzitter: Dan zal ik ze wel kort samenvatten. De tweede vraag ging over vertrouwen en de eerste vraag ging over de wijze waarop geacteerd was. Dan komt het misschien in uw herinnering terug. Mijnheer Rijsdijk, zegt u de eerste vraag nog even kort. De tweede lijkt me goed aangekomen.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. Hij is groen. Mijn eerste vraag betrof de plaatsing van de trillingsmeters. Waar die volgens u geplaatst zouden moeten worden. Dank u wel.

De heer Warmerdam: Daar is niets over bekend of niet bij ons, laat ik het zo zeggen.

De voorzitter: En de tweede vraag over het vertrouwen.

De heer Warmerdam: Daar moeten we goed over nadenken, gezien het laatste gesprek wat we hebben gehad, waarbij eigenlijk ons vertrouwen wederom een knauw heeft gekregen. Ik wil daar graag later op terugkomen.

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg waar de trillingsmeters volgens u geplaatst zouden moeten worden, of u daar zelf een beeld bij heeft. Omdat u zei, we weten niet waar ze geplaatst worden. Maar heeft u daar een idee over? Dank u.

De voorzitter: mijnheer Warmerdam.

De heer Warmerdam: Nee, dat heb ik niet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk.

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. Om op de vervolgvraag van Jeroen even door te gaan. Ik heb begrepen dat die trilmeters op dit moment alleen op onderheide gebouwen zouden worden geplaatst, zowel bij Wooncompas als bij dat Obadjacentrum. Maar dat mensen in de Kerksingel het toch ook wel op prijs stelden dat soortgelijke trilmeters worden geplaatst op hun Rijksmonumentale woningen, want dan krijg je natuurlijk hele andere metingen. Mijn tweede vraag is ook even aanhakende op onze bijdrage van vorige week, dat u wellicht ook gehoopt had dat in het overleg van maandag er duidelijkheid kwam over de nulmeting scheefwonen. Klopt dat? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Warmerdam.

De heer Warmerdam: Dat hadden wij inderdaad gehoopt. U stelde de vraag of wij gehoopt hadden dat er duidelijkheid zou komen over scheefstand en nulmeting. En dat hadden wij gehoopt, maar dat is niet gekomen.

De voorzitter: Zijn daarmee uw vragen voldoende beantwoord?

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. Nogmaals, die trilmeters zouden toch ook op die Rijksmonumentale woningen moeten worden gehangen, off vergis ik me dan?

De voorzitter: Mijnheer Warmerdam.

De heer Warmerdam: Volgens ons zou dat bijzonder goed zijn, mede omdat de norm voor niet onderheide monumentale woningen anders is dan voor de gebouwen waar ze volgens u nu aan bevestigd zullen gaan worden.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot, mijnheer Coule, Burger op 1.

De heer Coule: Dank u wel, voorzitter. Twee dingen. Weer over de trillingsmeters, maar ook over de nulmeting van de scheefstand. Het is me niet duidelijk of er zekerheid is, of u die gaat krijgen of niet. Dat is vraag nummer één. En wanneer zou het vertrouwen hersteld zijn tussen de wethouder en Wooncompas en u in deze situatie? Wat zou er voor u verbeterd moeten zijn?

De voorzitter: Mijnheer Warmerdam.

De heer Warmerdam: Om te beginnen met vraag nummer twee, daar heb ik net antwoord opgegeven bij mijnheer Rijsdijk. We hebben afgelopen maandag een gesprek gehad. En eigenlijk vlak voor het gesprek kwam er nog informatie van de gemeente binnen, die heel belangrijk was. We hebben daar ons eigenlijk niet meer op kunnen voorbereiden. Om ervoor te zorgen dat als ik daar iets over zeg ik het juiste zeg, wil ik u daar graag per mail op antwoorden wat ervoor nodig is. Excuseer, ik ben vraag nummer één even kwijt.

De voorzitter: Dat ging ook weer over die trillingsmeters.

De heer Warmerdam: Wat was precies de vraag?

De voorzitter: Mijnheer Coule.

De heer Coule: Mijn vraag over de trillingsmeters en de nulmeting van de scheefstand was, of het zeker is dat u die gaat krijgen, ja of nee?

De voorzitter: Mijnheer Warmerdam.

De heer Warmerdam: Het antwoord daarop is nee.

De voorzitter: Dan danken wij u voor de vragenbeantwoording. En dan mag u weer op de publieke tribune plaatsnemen. En de onderwerpen zullen vanavond verder niet aan bod komen in de vergadering.

3. Toelichting accountant op zijn Accountantsverslag over de controle van de Jaarstukken 2022

De voorzitter: Agendapunt 3, de toelichting van de accountant op zijn Accountantsverslag over de controle van de Jaarstukken 2022. Aanwezig is mijnheer Van Vugt van Deloitte. En die nodigen we uit om hiervoor plaats te nemen. Welkom. En misschien dat mijnheer Van Vugt straks ook de naam van zijn collega wil noemen, want die hebben het niet doorgekregen. We krijgen nu een toelichting door de accountant, in de vorm van een presentatie. Er kunnen ook vragen worden gesteld over de Managementletter van de BAR 2022. Die wordt ook bij dit agendapunt betrokken. Dat is nog aan u meegedeeld. En dan is nu het woord aan de accountant. Als u vragen heeft tussendoor mag dat. Het liefst aan het eind. Maar als het ter verduidelijking nodig is, steekt u dan even uw hand op. Mijnheer Van Vugt, aan u het woord.

De heer Van Vugt: Dank u wel, voorzitter. Collega van mij is Roy Aleman. Dat is even de eerste vraag van u als voorzitter. En wij hebben inderdaad de controle afgerond. U heeft, als het goed is, een presentatie gemaild

gekregen, digitaal of misschien op papier ook beschikbaar gesteld. En ik wilde inderdaad aan de hand van een paar kernpunten de controle over 2022 aan u toelichten. Ik heb ook even nagedacht over een titel die ik aan deze controle zou willen meegeven. En die titel is wat mij betreft, als we het hele proces en de uitkomst bekijken, zou ik die als titel Een solide fundament willen meegeven. En ik hoop dat in mijn toelichting duidelijk is waarom ik dat als titel heb meegegeven. Op de eerste sheet vindt u terug het controleproces. En wij hebben gisteren de controleverklaring afgegeven. Daarmee is ook het controleproces formeel beëindigd en hebben we fase 5 afgerond. Deze controle, dat vindt u dan op de volgende sheet met als kopje goedkeuringstoleranties, hebben we uitgevoerd met een goedkeuringstolerantie van 1.570.000 euro. Dat is de grens waarbij wij nog kunnen goedkeuren. Als wij fouten in uw jaarrekening zouden aantreffen die hoger zijn dan die 1.570.000 euro dan zouden wij uw jaarrekening niet meer kunnen goedkeuren. En voor onzekerheden geldt een wettelijk percentage van 3 procent. Dat is een bedrag van 4.710.000 euro. En wat is een onzekerheid? Dat is een post waarvan wij niet kunnen vaststellen of die goed of fout is. En dat is meestal aan de orde als er controle-informatie ontbreekt. Dan kunnen wij gewoon de juistheid van een post niet vaststellen. U heeft zelf als gemeenteraad overigens een rapporteringstolerantie vastgesteld van 50.000 euro. En dat wil zeggen dat als wij fouten aantreffen die 50.000 euro of hoger zijn, dan vindt u die sowieso terug in ons controleverslag. Ik zei het al even, gisteren de controleverklaring afgegeven. Die is goedkeurend. Dat is denk ik de belangrijkste conclusie, want daar is het allemaal voor bedoeld. Dat wil zeggen dat de jaarrekening, wat ons betreft, een getrouwe weergave geeft van wat er financieel is gebeurd. Het financiële plaatje geeft een juist beeld van hoe Ridderkerk ervoor staat. Dit jaar hebben wij ook nog een goedkeurende verklaring afgegeven bij de rechtmatigheid. En dat wil zeggen dat de financiële beheerhandelingen door uw organisatie, door uw college rechtmatig hebben plaatsgevonden. Dat de financiële wetten en regels, die bij al die euro's horen in uw Jaarstukken, dat die goed hebben plaatsgevonden, dat die wetten zijn nageleefd. Dat betekent ook in onze opinie dat u zich vooral kunt concentreren in het verantwoordingsdebat op de inhoudelijke kant van de Jaarstukken van, wat vindt u met elkaar ervan dat het beleid is gerealiseerd of niet is gerealiseerd? En de financiële informatie, dat u daarop kunt vertrouwen dat die inderdaad een juiste weergave geven van de werkelijkheid. Op de volgende sheet staat een kopje algemeen boven. U krijgt morgen de definitieve stukken vanuit de griffie gemaild. De definitieve jaarrekening en de definitieve controleverklaring van ons en het definitieve Accountantsverslag. En er zitten nog drie aanpassingen in, die ik toch even met u wilde delen. En de eerste aanpassing is, is dat in de Jaarstukken, die u morgen krijgt, een stukje tekst over begrotingsonrechtmatigheden uit is gehaald. Daar staat namelijk nog in dat er begrotingsonrechtmatigheden zijn vastgesteld van 856.000 euro. En begrotingsonrechtmatigheden op kredieten, op investeringsbudgetten van 300 en 9.000 euro. Dat hebben we eruit gehaald, uit Jaarstukken gehaald, maar ook uit ons rapport gehaald, omdat u als raad op 25 mei een besluit heeft genomen waarin u met elkaar heeft gezegd, deze afwijkingen, deze onrechtmatigheden zijn wat ons betreft acceptabel. Heeft u in feite goedgekeurd. Dan hoeven ze ook niet meer in de definitieve jaarrekening, die u moet opsturen naar het Rijk, dan nog te worden opgenomen. Een tweede punt, wat nog wat anders is, met name ook in ons accountantsrapport, wat u morgen krijgt, is dat 20 juni, dat was eergisteren, er nog een brief binnenkwam die ging over het feit dat de controle van het Openbaar Lichaam, Jeugdhulp Rijnmond, de GRJR vaak afgekort genoemd, dat de accountantscontrole daar nog niet is afgerond en dat er bij die controle omissies, fouten zijn geconstateerd. Dat werkt niet gelijk door naar de jaarrekening 2022 van u. Dat hebben we afgelopen dagen nog geanalyseerd van, wat zou dit dan voor de jaarrekening van de gemeenten kunnen betekenen? Het werkt niet door op uw cijfers, maar het betekent wel dat u een wat verhoogd risico loopt met betrekking tot de afrekening van deze Gemeenschappelijke Regeling in 2023. Zij hebben meer onzekerheid of hun jaarrekening wel klopt. Dat betekent ook dat u wat meer onzekerheid heeft, wat meer risico heeft dat er nog een afrekening volgt, die dan in 2023 uiteraard verwerkt moet worden. Dat kan natuurlijk positief zijn en dat kan nadelig zijn. Dat is natuurlijk nu niet te zeggen. Daar vindt u in het definitieve rapport van ons een passage over. En het derde,

die is vrij eenvoudig, er zaten nog een aantal schoonheidsfoutjes in die rapportage van ons. En die hebben we er natuurlijk gelijk even uitgehaald. Dan het volgende sheetkopje algemeen, nog iets over de controleverklaring. Heb ik al toegelicht. Goedkeurend oordeel. Dan ook iets over het proces. Het proces is wat ons betreft van de controle goed verlopen, plezierig verlopen ook. En dat vinden wij om twee redenen knap. In de eerste plaats, omdat de hoeveelheid werk om een jaarrekening te maken is echt enorm toegenomen. Dat heeft te maken met de toename van de hoeveelheid specifieke uitkeringen die uw gemeente heeft, SPUKs, in de afkorting genoemd. U moet maar denken aan bijvoorbeeld de Oekraïne-opvang, corona. Al die specifieke uitkeringen worden verantwoord in de zogenaamde SiSa-bijlagen, Single information single audit-bijlagen, onleesbare bijlage in uw Jaarstukken. Maar daar legt u verantwoording af over de besteding van die specifieke gelden van het Rijk. En de hoeveelheid van die regelingen is in een periode vanaf 2019 verviervoudigd. Dat betekent ook dat de verantwoordingsdruk, de administratiedruk om dit allemaal goed te verantwoorden, die SiSa-bijlagen te maken dat die ook enorm is toegenomen. Dat is tegelijkertijd eigenlijk de enige kwetsbaarheid geweest in het proces, dat we gezien hebben dat daar het proces gewoon efficiënter en beter kan. En dat gaan we zeker ook evalueren om te kijken of dat volgend jaar gewoon sneller kan. Maar dat is wat ons betreft ook het enige kritiekpunt, opletpunt voor de toekomst. Waarom is het in de tweede reden knap? Zoals u natuurlijk weet, de BAR-organisatie zit natuurlijk in een fase van zeg ontvlechten, voor een deel. Taken gaan weer terug naar de gemeente toe. Dat betekent dat ook in die omstandigheden, waarin de BAR-organisatie natuurlijk zich bevindt, dat deze Jaarstukken ook geproduceerd en gemaakt zijn. Dan op het kopje algemeen nog wat andere bevindingen, die ik goed vind om het met u te benadrukken. Wij hebben ook geconstateerd dat er geen Europese aanbestedingsfouten zijn gemaakt. Dat is wat mij betreft ook een compliment aan uw organisatie. In het verleden is dat wel anders geweest. Raadsleden die iets langer in de raad zitten, die weten dat wellicht nog dat dat weleens speelde. Maar wij constateren nu opnieuw geen Europese aanbestedingsfouten gemaakt over 2022. Er is wel één boekingsfout gemaakt. Dat is gebeurd bij het project Jong Vermogen van 105.000 euro. Dit is puur een post die per ongeluk in de boekhouding van 2022 is terechtgekomen. Die hoorde in de boekhouding van 2023 thuis. Maar het proces van een jaarrekening maken, was al zover dat het corrigeren van deze ene beperkte fout zoveel energie kostte dat dat niet meer efficiënt was om dat nog te doen. Die hebben we gewoon laten staan. Die kunnen wij ook makkelijk hebben binnen die goedkeuringstolerantie van bijna 1,6 miljoen euro, maar hij is wel hoger dan 50.000 euro. We melden hem nu uiteraard wel. We hebben ook nog een onzekerheid in het sociaal domein. Dat is overigens een post die al vele jaren terugkomt, eigenlijk vanaf de invoering van het sociaal domein. Dat niet op alle uitgaven de prestatielevering kan worden vastgesteld. Dat is een onzekerheid. Dat heeft ook te maken met de tijdigheid van aanleveren van stukken vanuit de zorgaanbieders. Het is wat ons betreft inmiddels een klein bedrag geworden, 243.000 euro. Dat is relatief laag. Even wetende dat we een goedkeuringstolerantie hebben van 4,7 miljoen voor onzekerheden, is deze 243.000 euro natuurlijk uiteraard vrij beperkt. En op onze volgende sheet vindt u dat dan nog even terug, die twee kernbevindingen. En wat we daar ook even bewust hebben gedaan, is sociaal domein staat ook daarboven als kopje boven dat plaatje. Wat we ook nog even bewust hebben gedaan, is het getal van vorig jaar erbij gezet, zodat ook kunt zien dat het een dalende lijn is. Die onzekerheden zijn van 416.000 euro naar 243.000 euro gedaald. Je ziet dat dat proces ook ieder jaar weer een stukje beter gaat. Openbaar Lichaam Jeugdhulp Rijnmond heb ik denk ik uitvoerig toegelicht, zoals dat ook op deze sheet staat. De volgende sheet nog iets over resultaat rechtmatigheid. Resultaat sta ik zo nog even bij stil. Maar ik hecht er nog wel even aan dat plaatje wat u daar ziet, dat geeft aan op welke programma's er meer geld uit is gegeven dan in de begroting is opgenomen en op welke programma's minder. En wat wij geconstateerd hebben, inclusief uw besluit van 25 mei, dat die programma's waar meer geld is uitgegeven, bijvoorbeeld op programma 1 is dat het geval en bijvoorbeeld op programma 13 is dat het geval, daar zien wij dat die uitgaven allemaal wel passen binnen het beleid en passen binnen de regels die u met elkaar heeft afgesproken. Dit waren de bevindingen eigenlijk van het controleproces en de uitkomsten van de controle zelf. Een tweede puntje waar ik wil

stilstaan, is het financiële resultaat. Dat vindt u dan op het volgende plaatje ook terug. Resultaat en vermogen. Hier ziet u de ontwikkeling van uw eigen vermogen terug. En uw eigen vermogen begon met 93,7 miljoen. Eigen vermogen zijn overigens de reserves van de gemeente Ridderkerk. Dat begon met 93,7 miljoen. Vervolgens heeft u tussentijds 5,5 miljoen per saldo uit de reserves gehaald, om het te besteden aan allerlei doelen. Het resultaat van de jaarrekening is 7 miljoen positief. Dat betekent dat per saldo uw eigen vermogen, uw reserves met 1,5 miljoen zijn gegroeid. En uw eigen vermogen is dan ook eind 2022 95,1 miljoen. En als we dat even vergelijken met 2020, het jaar waarin Eneco-aandelen werden verkocht, toen was het 95,6 miljoen. Dan ziet u dat u een heel stabiele omvang van reserves heeft. Op de sheet daarna een iets andere invalshoek van datzelfde resultaat. Daar hebben we even de baten en de lasten op een rijtje gezet, de zuivere baten en lasten. En dan ziet u dat de zuivere baten 155,4 miljoen waren, dat de totale lasten, de zuivere lasten, ik noem het altijd maar de cash out lasten, echt gewoon de euro's die de deur uitgaan, 153,9 miljoen was. En dat brengt ons ook weer tot een positief saldo van 1,5 miljoen. En dat is diezelfde 1,5 miljoen waar uw eigen vermogen, uw reserves mee gegroeid zijn. Het voordeel zit overigens voor het grootste deel in het programma ... De voordelen zijn voor het grootste deel het programma sociaal domein, 2,7 miljoen. En het programma gezondheid en duurzaam 1,4 miljoen. En één post wil ik hier nog wel even in het bijzonder noemen, omdat dat bij u opvalt, maar het valt in het hele land op. Dat heeft te maken met de specifieke uitkering rondom Oekraïne vluchtelingen. Ook uw gemeente heeft daar behoorlijk wat geld op overgehouden. En dat is niet alleen in Ridderkerk, dat zien we in het hele land. Bij eigenlijk alle gemeenten is dit aan de hand. Wat speelt daar? We zijn allemaal overvallen denk ik door die oorlog in 2022. En toen heeft het Rijk heel snel een faciliteit in het leven geroepen, dat de Oekraïne vluchtelingen moesten worden opgevangen. En het Rijk heeft daar de gemeenten te hulp gevraagd. En het Rijk heeft daar ook een normvergoeding voor afgesproken van, als gemeenten daarmee aan de slag gaan, dan krijgt u als gemeente een bepaald normbedrag om die vluchtelingen te kunnen opvangen. Tussentijds is dat normbedrag nog één keer naar beneden toe bijgesteld, halverwege 2022. Maar het uitgangspunt was wel die norm. En wat blijkt in de praktijk, dat de gemeenten dit veel, ik zal maar zeggen, goedkoper, tegen minder lasten deze taak hebben kunnen doen. En vervolgens is ook afgesproken dat de gemeenten dit geld mogen houden. U hoeft dat niet terug te betalen. U mag dat inzetten voor andere doelen. Dat is aan u als raad om daar ook een keuze in te maken, maar u mag het houden. En vervolgens is ook afgesproken dat de vergoedingssystematiek vanaf 2023 en '24 wel wordt veranderd. En dat is natuurlijk ook logisch, want inmiddels zijn we een jaar verder en hebben we een wat beter beeld hierbij. Dat is even bij deze post. Dan nog iets over de exploitatie. Daar hecht ik ook nog wel even aan, omdat ik denk dat dat een van de belangrijkste uitdagingen, aandachtspunten voor uw toekomst is. Dat vindt u op het plaatje exploitatie met een geel en een rood kleurtje. Wat ik daar belangrijk vind om te laten zien, is dat het saldo van baten en lasten, dat zijn de zuivere baten en lasten van de gemeente Ridderkerk, wat je daar ziet is dat bij de begroting na wijziging 2022 dacht u dat u een negatief saldo van baten en lasten van 9,4 miljoen euro zou hebben. Daar zou uw eigen vermogen, uw reserves mee afnemen. Dat was de gedachte bij de begroting na wijziging. Vervolgens zien we de realisatie. En bij de realisatie zien we dat het 1,5 miljoen, 1.460.000 euro, afgerond 1,5 miljoen positief is. Uw eigen vermogen is met 1,5 miljoen euro gegroeid. Dat is een verschil van 10,9 miljoen euro ten opzichte van de begroting na wijziging. Een positief verschil, een voordelig verschil. Waar zit hem dat vooral op? Dat zit hem vooral op een voordeel aan de lastenkant van 2,9 miljoen. Minder uitgaven dan begroot. En dat zit hem voor 7,9, laten we zeggen 8 miljoen euro, aan de batenkant. En daaronder heb ik dat ook in percentages uitgedrukt. Dan ziet u, zo is uw verschil eigenlijk opgebouwd. Het voordelig verschil in uw Jaarstukken bestaat eigenlijk voor 2,9 miljoen uit minder lasten en ongeveer 8 miljoen uit hogere baten. Wat hierbij ook nog opvalt, dat is het tweede punt wat we in dit plaatje zien, en dat is eigenlijk de gele balk. Wij zien dat u bij de primaire begroting dacht dat u 131 miljoen euro aan lasten zou hebben. U heeft tussentijds uw begroting aangepast naar 156,8 miljoen. Dat zijn gewoon raadsbesluiten die genomen zijn. En vervolgens heeft u werkelijk uitgegeven 153,9 miljoen. Maar hier ziet u in een enorme toename van de

activiteiten van de kosten. De begroting is met 19 procent verhoogd tussentijds en in werkelijkheid heeft u daarvan 17 procent ook daadwerkelijk besteed. En dat verschil van die 2 procent betreft die 2,9 miljoen euro voordeel op de lasten. En waarom vind ik dit nu belangrijk? Dit zien we bij alle gemeenten, maar dit vertelt ook iets over de druk op uw gemeente en de druk op uw organisatie. Want dit staat ook voor allerlei extra activiteiten, extra werkzaamheden, corona, Oekraïne vluchtelingen, energietoeslag. Zo kunnen we nog wel even doorgaan. Maar zo zie je in een periode van een lastige arbeidsmarkt, waar het moeilijk is om mensen te binden en te boeien aan de organisatie, zie je tegelijkertijd dat er wel een enorme hoeveelheid activiteiten op u afkomen en ook allemaal moeten worden weggezet. En u bent daar ook nog voor een groot deel in geslaagd, want de toename van activiteiten was 19 procent en 17 procent daarvan is gewoon gerealiseerd. Daar hoort natuurlijk ook extra geld bij. Die heeft u dan ook gekregen. Het Rijk is daarin best wel ruimhartig geweest, de afgelopen jaren. En daar ziet u dat voordeel van, wat ik eerder zei, ongeveer 8 miljoen euro, dat voordeel op die baten. Dat heeft echt te maken met het extra geld vanuit het Rijk om al die activiteiten, die baten onder andere te kunnen uitvoeren. Dat vind ik even een belangrijk signaal ook naar jullie als organisatie en als raad, om even zo ook naar de cijfers te kijken wat er in een jaar tijd gewoon gebeurt, namelijk ook gewoon 17 procent meer activiteiten. Op het volgende plaatje nog enkele kengetallen, uiteraard die ook iets vertellen over de financiële positie. Wat ik daar belangrijk vind om nog aan te geven, is de vaste activa. Dat zijn de investeringen. Dat dacht u dat de investeringen eind 2022 alles bij elkaar, uw totale bezit, uw totale wegen, straten, pleinen, gebouwen, dat die op 187 miljoen zouden uitkomen en de werkelijkheid is 126 miljoen. Dat is 62 miljoen euro lager. Daar zie je de vertaling terug van vertraging in de uitvoering van investeringen. Het heeft ook te maken met vertraging in de aankoop van bijvoorbeeld erfpachtgronden, et cetera, maar je ziet hier wel enigszins terug dat het moeilijk is, ook met de arbeidsmarkt, om investeringen uit te voeren conform, zal ik maar zeggen, plan en wat je met elkaar ook misschien wel wil. Als je minder investeert, betekent het ook dat je minder schulden hoeft te maken, minder geld hoeft aan te trekken. Dat zie je dan terug bij de post schulden. Dan zie je ook dat jullie schuldpositie bij de begroting 112 miljoen verwacht en uiteindelijk 51 miljoen is. Je ziet ook een veel lagere schuldpositie terug. Dat heeft niet te maken met dingen die niet gaan gebeuren, maar dat heeft wel sterk te maken met dingen die op een later moment gaan gebeuren. Dan komen we bij uw kengetallen. De netto schuldquote, dat zegt iets over de schulden. De netto schuldquote is overigens ... Als die 100 procent is, dan wil dat zeggen dat uw schulden gelijk zijn aan de omvang van uw begroting. Als u een schuldquote zou hebben van 100 procent, wil dat zeggen dat u schulden heeft van ongeveer 150 miljoen euro. U heeft een schuldquote, die ook nog eens een keer heel laag is. Die is 6,1 procent. Het landelijke gemiddelde zit rond de 50 procent. Dat is echt heel laag. Heel weinig schuld. Daarnaast even de solvabiliteitsratio. Dat zegt iets over de verhouding tussen schuld en reserves, uw eigen vermogen. U ziet dat uw eigen vermogen 59,3 procent is. Dat is ook heel hoog. De VNG hanteert een norm van 50 procent. Boven de 50 procent is goed. En er zijn niet zo heel veel gemeenten die boven die 50 procent uitkomen. Dat betekent ook, dit bevestigt het beeld inderdaad, u bent een gemeente met relatief een hoog eigen vermogen, een hoge reservepositie en een lage schuldpositie. En uiteraard fors gunstiger dan begroot. Even naar die schuldquote kijkend. U dacht bij de begroting nog dat het 71 procent zou worden. Dat heeft te maken met het feit dat die investeringen 61 miljoen euro zijn achtergebleven. Daar heeft u minder voor hoeven te lenen. Is die schuldquote fors lager. U dacht bij de begroting dat uw eigen vermogen met 9 miljoen zou dalen, maar uw eigen vermogen is uiteindelijk met 1,5 miljoen toegenomen. Dan verbetert uiteraard je solvabiliteitsratio sterk. In die zin, dan de volgende sheet, hebben we dat nog even in de tijd uitgezet. Dat is echt voor de liefhebber, hoe uw schuldquote en solvabiliteit dan zich ontwikkeld heeft in de tijd vanaf 2019. Ik wilde uw hele gunstige financiële positie ook nog even afzetten ten opzichte van de onroerendzaakbelasting. Dat vindt u dan op de sheet kengetallen met al die staafjes erop, die blauwe staafjes. Ik heb een rood staafje om de gemeente Ridderkerk gezet. Ook uw lokale heffingenniveau is ten opzichte van het landelijke gemiddelde vrij laag. Uw lokale heffingen zijn 929 euro voor een meerpersoonshuishouden in een koopwoning, eigen woning.

En het landelijke gemiddelde is 944 euro. En daarbij valt ook wel op dat het bij u met name de onroerendzaakbelasting aan de lage kant is en dat de afvalstoffenheffing wat aan de wat hogere kant is. Maar alles bij elkaar, het hele mandje voor de burger, is lager dan het landelijk gemiddelde. Kortom, gunstige financiële positie en relatief laag lokale heffingenniveau. Dan iets over het weerstandsvermogen. Daar wilde ik eigenlijk kort bij melden, dat u heeft meer dan voldoende buffers, reserves om al uw risico's op te vangen. Dat is een factor 6. Dat wil zeggen dat u tegenover iedere euro risico 6 euro aan buffers en weerstandsvermogen heeft staan. Dan heb ik de conclusie van het financieel beeld op de sheet daarna opgenomen. Daar wil ik het ook nog mee afsluiten. En dan is dat eigenlijk de tweede sheet van de conclusie financieel beeld. Dat is dat in mijn ogen heeft u een hele sterke financiële positie, solide fundament. En is de kernvraag voor de gemeente niet zozeer de financiën, maar is de kernvraag veel meer de capaciteit om de dingen gerealiseerd te krijgen en om uw ambities weggezet krijgen in de organisatie. En dat in een BAR-organisatie die natuurlijk volop in beweging is, waarin natuurlijk van alles gebeurt, is dat in mijn ogen de grootste spannende uitdaging, vraag voor de komende, laat zeggen, één à twee jaar. Niet zozeer de financiën, maar veel meer de vraagstukken rondom realisatie en arbeid. En dan is het ook een spannende vraag, hoe gaat u daarmee om, ook naar de begroting '24? Hoe kijkt u tegen de wendbaarheid? Hoe kijkt u tegen weerbaarheid? Hoe gaat u ook de vele incidentele middelen, die de gemeente Ridderkerk heeft, inzetten op een wellicht lenige, innovatieve manier om ook de structurele uitdagingen, de structurele opgaves met elkaar te realiseren. Dat is in mijn ogen veel meer het perspectief waar je als gemeente Ridderkerk naar zou kunnen kijken. Bouwgrond en exploitatie sla ik even over, want u weet het, u heeft weinig bouwgrond en exploitatie. Ik heb begrepen dat het recent weer eentje door jullie is vastgesteld, na hele lange tijd. Daar is misschien ook wel inhoudelijk natuurlijk de kernvraag van, hoe gaan we om met de toekomstige woningbehoefte? Hoe gaan we om met onze woningvoorraad? En hoe ontwikkelen we dat? Dat vertelt dit wel. Maar vanuit financieel oogpunt gezien, zitten hier natuurlijk heel weinig financiële risico's voor de gemeente Ridderkerk. Ten slotte, de GR BAR. Ik heb daar één sheet over opgenomen. Wat wij daar gezien hebben, en ik denk dat dat u niet verrast, in het midden van de ontvlechting en de hele discussie die daar ook heeft gespeeld, dat wij gezien hebben dat de processen in heel veel aspecten in opzet toereikend zijn, maar we zien wel dat het heel moeilijk was om op alle vlakken, zal ik maar zeggen, de toepassing en de naleving van alle afspraken en processen en procedures lastig was. In die zin zagen wij in 2022 niet echt veel verbetering in de processen, maar dat had natuurlijk ook alles wel te maken met, waar gaan we met zijn allen naartoe met de organisatie? Wat mij betreft is dit een reflectie van ons rapport en de belangrijkste opmerkingen die ik u wilde meegeven in de richting van 2024 en de rest van '23. Ik hoop dat het duidelijk was.

De voorzitter: Dank u wel voor het heldere verhaal. Het was zo duidelijk dat er tussentijds geen enkele vraag was. En we gaan kijken welke vragen nu gesteld gaan worden. Wie wil het woord? Mijnheer Coule, hoeveel vragen heeft u? Eén vraag. Mijnheer Rijsdijk, PvdA, twee vragen. Mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk, drie. Wie wil er vervolgens vier vragen stellen? Mijnheer Kooijman. Vijf. Dat is eentje extra. Dat is wel erg royaal, maar dat mag. Dan beginnen we met mijnheer Coule, Burger op 1, voor uw ene vraag.

De heer Coule: Dank u wel, voorzitter. Ik heb één vraag over de conclusie financieel beeld. En wat valt financieel op? Punt nummer 7. Veel onzekerheid vanuit het Rijk over structurele baten in de toekomst. En dan staat er, een ravijnjaar 2026-2027. Daar zou ik iets meer uitleg over willen, waar u hier op doelt?

De voorzitter: Mijnheer Van Vugt.

De heer Van Vugt: Dank u wel.

De voorzitter: Ik hoop dat u ons op de rand van het ravijn.

De heer Van Vugt: Dank u wel, voorzitter. Hier heb ik inderdaad op deze sheet een aantal trends aangegeven die landelijk spelen. Die spelen ook voor u. Wat je ziet is, zoals ik eerder eigenlijk ook wel zei, dat in de jaren, laat ik zeggen, vanaf 2019 tot en met 2025 het Rijk best wel ruimhartig is met het geven van geld aan gemeenten. De specifieke uitkeringen zijn enorm toegenomen. En die zijn vaak ook royaal. Daar kunt u het vaak zeker voor doen. En dat geldt ook voor de algemene uitkering. Die is ook de afgelopen jaren fors toegenomen en zal ook de komende jaren ... Is die best gunstig. Ook de Meicirculaire liet bijvoorbeeld een gunstig beeld zien. Maar tegelijkertijd heeft het Rijk ook al aangekondigd, vanaf 2026, dat ze gaan korten op die algemene uitkering. Dat was aanvankelijk 3 miljard, dat is inmiddels 2 miljard. En ze hebben ook aangekondigd dat ze naar een andere financieringssystematiek gaan. U kent wellicht het begrip trap-op-trap-af. Als het Rijk meer geld uitgeeft, krijgt u als gemeente ook meer geld. Geeft het Rijk minder geld uit, krijgt u ook minder geld. Maar dat geeft heel veel instabiliteit, want je bent dan afhankelijk van wat het Rijk doet. Dat hoor je vaak pas in december. Dan is het jaar al voorbij. Kunt u er nauwelijks meer wat aan doen. Kunt u niet meer positief of negatief bijsturen. Die systematiek gaat veranderen. Er komt een meer stabiel systeem. En dat systeem gaat afhangen de hoogte van de algemene uitkering en de groei of de daling daarvan. Wat u van het Rijk krijgt aan geld, wordt afhankelijk van de groei van de economie. En dat over een langere periode, over een gemiddelde groei van het bruto binnenlands product, heet dat dan zo mooi. Maar dat is eigenlijk de ontwikkeling van de economie. Die 2 posten, die 2 miljard bezuiniging, plus in feite een stukje onzekerheid over van, hoe gaat dit dan uitpakken, die nieuwe systematiek van de hoogte van de algemene uitkering, dat wordt bij elkaar inderdaad het ravijnjaar genoemd, omdat het er inderdaad op lijkt, even volgens de perspectieven van nu, dat gemeenten vanaf 2026 minder geld van het Rijk krijgen. Ik vind overigens, dat bedoelde ik ook met innovatief en lenig, u heeft een heel sterk en solide financieel fundament. Ik vind dat u zich daar, laat ik het zo zeggen, gepast zorgen om kunt maken. Dat betekent dat u er in mijn ogen niet naïef naar moet kijken, zeker. Het vraagt om het er vast over nadenken, ook als college om daar vast over na te denken. Maar tegelijkertijd zit u wel in een positie dat u daar inderdaad ook heel goed over kunt nadenken. Het is zeker niet zo dat ik direct zeg, dan moet u heel snel met allerlei bezuinigingen gaan komen, want anders heeft u straks een probleem bij de begroting. Nee, u bent in de positie dat u die financiële lenigheid, die soliditeit die u heeft, kunt inzetten om hier inderdaad over na te denken en, zal ik maar zeggen, rustig aan te kijken van, wat is passend bij de gemeente Ridderkerk voor '26 en '27.

De voorzitter: Bent u gerust met deze beantwoording? Dan gaan we naar mijnheer Rijsdijk voor zijn twee vragen, PvdA.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. Ik heb inderdaad twee vragen. Eentje die betreft sheet 16 van de presentatie. Daarin worden aangegeven dat de gemeente veel incidenteel geld overhoudt. De accountant zei daar ook iets over. Maar dat gemeenten vaak structurele gelden tekortkomen. U had het ook over financiële lenigheid. Wat kun je nu als gemeente zelf doen om dat om te buigen? Kunt u daar iets van een inkijsje in geven. En in het verlengde daarvan, dat betrof een opmerking in het einde van uw verhaal. Toen had u het erover dat de uitdaging voor de komende één, twee jaar eigenlijk vooral het realiseren van de ambities en arbeid is. En dat de financiële positie verder goed is. Wat zou u voor advies mee kunnen geven over dat realiseren van die ambities? Ook toen sprak u over lenigheid. Ik ben er wel nieuwsgierig naar. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Vugt.

De heer Van Vugt: Dank u wel voor uw vragen. Dat eerste punt is een onderwerp wat ... Wellicht dat u dat gezien hebt, voor de raad, voor het openbaar bestuur heb ik een essay geschreven, waarin ik een heel sterk pleidooi hou voor het afschaffen van de hele strakke benadering van structurele lasten. Langdurige lasten

moeten worden opgevangen met langdurige baten. Dat is het enige criterium overigens waar de toezichthouder u op kan toetsen en onder preventief toezicht zou kunnen plaatsen, als het financieel niet goed zou gaan. Dat is natuurlijk niet dat Ridderkerk. Dat begrijpt u. Want ik vind dat een methodiek, die niet meer past bij de huidige tijd. En dat komt, omdat daar wordt uitgegaan van het idee dat incidentele baten en lasten een uitzondering is in uw begroting. Dat is allang niet meer zo. De incidentele baten, maar ook incidentele lasten zijn inmiddels een heel groot bestanddeel geworden van de opgave waar u als gemeente iedere keer voor staat. Daar komt het vandaan. En deze discussie, die ik in een essay heb opgeroepen voor de raad van het openbaar bestuur, die is inmiddels wel ... Landelijk speelt deze discussie om inderdaad anders naar de financiële positie van de gemeente te gaan kijken. Ik hoop dat dat u helpt ook om op een andere manier te gaan kijken. En wat is die andere manier? Ik vind het veel essentiëler. En ik vind dat je als gemeente niet hoeft te wachten totdat de wet is aangepast of de regelgeving. Ik vind dat je ook wel kunt nadenken over van, dat je het veel meer benadert vanuit de opgave die je met elkaar moet realiseren en wil realiseren, en wil zijn dan uw eigen ambities. Vanuit die benadering, vanuit die opgavebenadering. Dan kijken van, welke portemonnee hoort daarbij, past daarbij? Hebben wij dan een voldoende portemonnee om die opgave aan te gaan? En dan vervolgens weer de vraag te stellen, hoe wendbaar zijn wij om iedere keer bij te sturen in die opgave die de burgers en de bedrijven van ons vragen? En hoe wendbaar zijn wij dan met de financiën om daar iedere keer op bij te stellen. En als je dan veel weerbaarheid hebt, zoals de gemeente Ridderkerk, u heeft veel reservepositie, dan is die weerbaarheid een instrument, een hulpmiddel om iedere keer wel om te schakelen, om iedere keer in die wendbaarheid, in, zal maar zeggen, het bijstellen van je opgave en de portemonnee die daarbij past, om daarin te bewegen. En vanuit die manier benaderen van de financiële positie en van de begroting, veel meer vanuit die opgave in plaats van alleen maar structureel, incidenteel, maar veel meer denkend aan, wat is voor Ridderkerk goed? Wat is voor de burgers en voor de bedrijven nodig? Wat is die opgave en welke portemonnee past daarbij? En hoe snel kunnen we daarin schakelen en bewegen? Daar geloof ik in dat dat de toekomst is. En dan die tweede ... Dat vraagt een zekere lenigheid inderdaad, financiële lenigheid. Die heeft u. Vandaar dat woord solide fundament. Het tweede is, dat ik ben wel van mening inmiddels dat ... Laat ik het zo zeggen, het is misschien een beetje ondeugend wat ik zeg, maar in het verleden was het nog weleens een keer heel erg de gedachte van, als we beleid vaststellen en het budget erbij, dan kan er taart worden getrakteerd, want dan zijn we klaar. Dat is in mijn ogen niet meer passend, want dan begint het juist. Want de spanning, de moeite zit hem juist in die uitvoering, in het gerealiseerd krijgen. En dat maakt het in mijn ogen noodzakelijk dat je ook veel meer nadent over, welke capaciteit hebben we eigenlijk als organisatie? Even heel plat gezegd, hoeveel uren hebben we eigenlijk als organisatie? En kunnen we inzetten om het doel en de activiteit in de opgaves te realiseren? Dat vraagt ook een veel sterkere verbinding van ambities en opgaven die je opgelegd krijgt vanuit het Rijk, met de capaciteit wat je aan kan, ook in beleidsvoorstellen, ook in beleidsnota's et cetera. Dat je veel meer die koppeling maakt en ook veel meer durft te redeneren vanuit de vraag, en kunnen we het dan ook binnen deze planning en binnen dit tijdsbestek met elkaar waarmaken? En dat vraagt ook wel een iets andere manier van denken, in mijn ogen, in, zal ik maar zeggen, de koppeling bij de begroting al. Bij de koppeling van, hebben we wel dit begroot allemaal, maar kunnen we dat ook wegzetten, ambtelijk? Ik moet eerlijk zeggen, dat is misschien wel het laatste hierover, ik heb laatst ... Een hoogleraar op de radio hoorde ik. Die zei, en dat vond ik wel een ... Dat zette mijn in ieder geval tot nadenken. Die zei, we praten alsmaar over spanning op de arbeidsmarkt. Bedrijven hebben moeite om mensen te vinden. U als gemeente heeft dat ook. Dat hebben we net ook laten zien, waar je dat ook in de cijfers ziet. Die zei van, maar het probleem is niet die arbeidsmarkt. Want de arbeidsparticipatie in Nederland is gigantisch hoog. Het echte probleem is, er is te veel werk. En dat is toch een wat andere manier kijken naar wat er op je afkomt. Want dat betekent dat je inderdaad eerder de vraag stelt, als het te veel werk is, moeten we dan eens niet kijken naar die hoeveelheid werk, dat die beter past bij de capaciteit, de arbeidsparticipatie die we wel beschikbaar hebben om doelen te realiseren en welke keuzes

maken we dan met elkaar? Ik zeg niet dat dit waar is, maar ik vond wel een ... Ik denk wel dat het goed is om over dit soort dingen wel ook bij de begroting na te denken.

De voorzitter: Dank u wel. En misschien heeft de commissie vanavond ook te veel werk. Mevrouw Klaver wil een stapelende vraag stellen.

Mevrouw Klaver: Stapelend graag. Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp uw verhaal. Ik hoor ook inderdaad wat u zegt. Ik denk dat die lenigheid ook wel van belang is en dat we dat moeten gaan uitproberen. Maar mijn vraag is eigenlijk, en ik weet niet of u daar antwoord op weet, in hoeverre is de raad bevoegd of verantwoordelijk voor het aantal uren wat de ambtelijke organisatie aankan? Want er is juist een scheiding tussen die twee, noem je dat machten, punten. In hoeverre kunnen wij als raad daar iets mee?

De voorzitter: Mijnheer Van Vugt.

De heer Van Vugt: Voorzitter, helemaal terecht dat u dit ook even aanstipt. Ik doe zeker geen pleidooi dat u op de stoel van het college moet gaan zitten, want bedrijfsvoering moet u echt lekker bij het college laten. U moet besturen, om het maar even zo het formuleren, kaders stellen. Maar ik vind wel dat hij in het domein van de raad komt op het moment dat je het hebt over beleidsambities en het stapelen van beleidsambities. En daar bent u nu ook als raad wel zelf bij. En ik vind daar ook eerlijk gezegd wel een politiek risico inzitten, want als je namelijk veel te veel beleid stapelt, die je vervolgens niet uitvoert, niet kunt uitvoeren, omdat gewoon in die realisatiekracht dat het moeilijk is, dan wordt natuurlijk in de politiek het ook wel wat lastiger om de geloofwaardigheid te houden. Want je belooft veel bij de begroting en in plannen en in beleid, terwijl je iedere keer moet kunnen constateren, dat is ook een Rijksprobleem, want exact ditzelfde probleem speelt bij de ministeries, dan loop je er iedere keer tegenaan dat dingen niet tijdig of te laat of niet kunnen gebeuren. En daar kunt u als raad wel met elkaar over nadenken van, we stellen dit beleid vast, we stellen deze ambitieuze begroting et cetera ... En ik doe zeker geen pleidooi om ambities weg te snijden of zo, maar ik vind wel dat u met elkaar, zal maar zeggen, oog moet houden voor de opstapeling van opgaven en of je die ook met elkaar kunt realiseren binnen een tijdspanne waarin het geloofwaardig is ook naar de burgers en bedrijven. En die bedoel ik vooral. Niet hoe het op ambtelijk niveau precies concreet wordt ingevuld en hoe die organisatie wordt aangestuurd.

De voorzitter: Ik zie dat het antwoord voldoening geeft bij mevrouw Klaver van de VVD. We waren in de ronde van mijnheer Rijdsdijk van de PvdA. Bent u gereed zo? Dan gaan we naar mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk. U heeft drie vragen. En u mag de eerste twee stellen.

De heer Kloos: Dank u, voorzitter. Vooraf bedankt voor uw heldere uiteenzetting, dat is door ons allemaal zeker gewaardeerd. Wat wij interessant vonden, dat u dit jaar voor het eerst eigenlijk een soort resultaat- en vermogensoverzicht geeft, in die zin dat u nu aangeeft dat dat eigen vermogen stijgt op basis van inkomsten en uitgaven. En het element van vermogend, reserve mutaties nu een beetje op een andere manier presenteert. Dat is iets wat EvR in alle jaren altijd heeft gezegd, want het gaat om de inkomsten en de uitgaven en dat is wat waarmee het vermogen toeneemt. Mis ik dat dat in het verleden jaar niet op deze manier werd gepresenteerd, dat dat voor u een nieuwe vorm van presentatie is? Tweede vraag is misschien een beetje flauwe vraag. U stelt dat de onroerendzaakbelasting relatief in Ridderkerk laag is. Als wij kijken naar het percentage van tarief ozb, dan is het tarief van ozb in Ridderkerk op 0,097 ietsepietsje hoger dan het landelijke gemiddelde van 0,089. Natuurlijk, u heeft gezegd dat u naar het totaal kijkt, maar dit is toch een ontwikkeling die misschien zorgen met zich mee zou kunnen brengen. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter: Mijnheer Van Vugt, zou u deze vragen, die via de voorzitter zijn gesteld, willen beantwoorden?

De heer Van Vugt: Dank u wel, voorzitter. Die eerste vraag. Nee, we hebben dat wel eerder zo gepresenteerd, dat vermogen, maar misschien heb ik het vanavond wat nadrukkelijker zo verwoord. Dat zou zeker kunnen. Maar in onze reportage van vorig jaar zat ook wel zo'n overzichtje, omdat in het bedrijfsleven is dat de gangbare manier. Wij vinden dat ook wel belangrijk om het op die manier even te laten zien. Het tweede is, dat is een beetje een ingewikkelde, maar de ozb ... Waar het landelijk om gaat, is de ozb gewoon als euro's. Daar gaat het eigenlijk om. Van hoeveel geld wil je nu aan onroerendzaakbelasting als gemeente binnenhalen? Hoeveel onroerendzaakbelasting in euro's heb je nodig om je doelen en je activiteiten te realiseren? En vervolgens ligt daar dan een rekensommetje onder. En dat rekensommetje is je WOZ-waarde vermenigvuldigd met het tarief. En in de gemeente Ridderkerk is de WOZ-waarde ruim 104.000 euro lager dan het landelijk gemiddelde. Dat betekent als je een bepaald niveau van onroerendzaakbelasting wil binnenhalen om bepaalde doelen en opgaven te realiseren, dan zul je een relatief wat hoger tarief moeten hebben. En andersom, een gemeente met een hele hoge WOZ-waarde, die zou met een lager tarief uit de voeten kunnen. Dat tarief is eigenlijk alleen maar een rekeneenheid. Waar het uiteindelijk om gaat in de vergelijking met anderen, en wat u daar politiek van vindt laat ik uiteraard aan u, maar waar het uiteindelijk om gaat, is dat uw ozb voor een eigenaar is 336 euro en landelijk gemiddeld is dat 403 euro. Daar gaat het uiteindelijk om. Wat vindt u van die 336 euro in relatie tot het voorzieningenniveau wat de gemeente biedt? En dat rekensommetje is eigenlijk een gevolg van de keuze dat het even in de gemeente Ridderkerk 336 euro moet zijn. En dat is dan een balans tussen WOZ-waarde en tarief. Daar maak ik mij in die zin geen zorgen over. Als u zich zorgen maakt als politicus, als raadslid, dan moet u dat vooral doen over die 336 euro. Vindt u dat te laag of te hoog in relatie tot de voorzieningen die de Ridderkerker geniet?

De voorzitter: Voor u zich zorgen gaat maken, mag u eerst uw derde vraag stellen, mijnheer Kloos.

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. Tenslotte, uw laatste sheet over de GR BAR. U zegt dat de toepassing en naleving nog niet echt verbeterd is. Welke mogelijkheden ziet u om in het komende jaar toch stappen vooruit te kunnen maken? Dank u.

De voorzitter: mijnheer Van Vugt.

De heer Van Vugt: Om heel eerlijk te zijn zou ik daar in 2023 niet te veel in investeren, want in 2024 staat er echt een andere gemeente Ridderkerk in de bedrijfsvoering en een andere BAR-organisatie. En ik denk dat dat het moment is om opnieuw de processen in te richten en opnieuw te gaan bouwen. En natuurlijk zul je op een aantal plekken een snelle win kunnen realiseren, maar ik denk eerlijk gezegd dat het ontvlechten en het opnieuw opbouwen dat dat de eerste prioriteit moet hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kooijman, ChristenUnie, vijf vragen. Stelt u eerst er twee.

De heer Kooijman: Nou zit ik even te twijfelen voorzitter, want ik had hier ook een vraag over, maar dat gaat ook over de Managementletter. Zal ik die eerst even stellen, omdat dat stapelend eigenlijk op de vorige vraag?

De voorzitter: De volgorde, die keuze is helemaal aan u.

De heer Kooijman: Dan doe ik dat in deze toch. Over de Managementletter inderdaad, de opvolging van die acties die zijn benoemd. Een aantal acties zijn herherhalend. Die kwamen vorig jaar en het jaar daarvoor ook al voor. En zelfs, je ziet op een aantal punten, daar wordt nog te weinig op ingezet. En ik vroeg me ook wel af

van, hoe moet ik dat duiden? De oproep die u eigenlijk in het verslag doet van, ga ermee aan de slag. En tegelijkertijd weten we met elkaar dat die organisatie op dit moment ontmanteld wordt. Hoe moeten we dat ... Wat is uw bedoeling geweest om dat wel zo aan te geven? Dat is mijn vraag daarover. Tweede over de Managementletter. U heeft ook een opmerking gemaakt over prestatieverklaringen. Nou weet ik vanuit mijn eigen werk, ook bij een gemeentelijke organisatie, dat dat ook best wel een dingetje is. Hoe doe je zo'n prestatieverklaring? Wat is een verklaring? En ik hoor zelfs in dit huis dat mensen soms foto's maken van schalen met bitterballen, om aan te tonen dat ze inderdaad bitterballen hebben besteld. Ik kijk zo even de zaal rond. Wat is volgens de accountant een juiste manier van het aantonen van dat een prestatie is geleverd? Is dat echt ... Hoe toon je dat aan? Als iemand zegt, ik heb ... Als je een doos papier hebt ontvangen, dan kan je zeggen, die doos staat hier. Maar heel vaak gaat het natuurlijk om andere zaken, die niet zozeer fysiek zijn of wat dan ook. Hoe ziet u die prestatieverklaring? Dat waren mij twee vragen over de Managementletter.

De voorzitter: Mijnheer Van Vugt.

De heer Van Vugt: Dank u wel, voorzitter. De eerste vraag. De bevindingen die we hebben, dat zijn natuurlijk gewoon verbeterpunten in die processen, die in onze overtuiging echt wel zouden moeten plaatsvinden. Daarom geven wij dat advies af van, heb daar aandacht voor. Doe er wat aan. Als u dan aan mij vraagt, dat was de vraag ook van uw collega van, wanneer moet je dit dan gaan doen? Dan, gelet op de huidige situatie, zou ik wel zeggen, zorg voor de juiste prioritering. En dan moet ik overigens ook eerlijk zijn, ik heb eerder een oproep gedaan om goed te kijken naar, waar zet je je arbeid op in, je capaciteit op in? Dan is natuurlijk de eerste noodzaak in mijn ogen om straks op 1 januari '24 er met elkaar goed voor te staan. En dat je dan daarna die verbeterpunten oppakt, heb ik alle begrip voor. Vind ik eerlijk gezegd ook heel logisch. Neemt niet weg dat die punten gewoon niet vergeten moeten worden, niet als het ware van het schip moeten vallen. Prestatieverklaring is inderdaad, klinkt een beetje zwaar, maar het gaat er in onze ogen om van, welk proces heb je in de organisatie afgesproken waarbij je gewoon zeker weet dat als een factuur wordt geautoriseerd en betaald, dat die prestatie ook door de gemeente Ridderkerk is genoten? En dat zal de ene keer om een foto gaan. Ik zou overigens van bitterballen en van dat soort dingen niet doen. Dan denk ik, spreek een bedrag af. Dat je zegt, alles onder de X-duizend euro gaan we dit echt niet voor doen. Dat is een voorbeeld. Maar je ziet ook wel organisaties waarbij er een hele strakke scheiding is tussen degene die de bestelling plaatst en degene die vaststelt dat een dienst of een product is geleverd. Als daar een hele strakke functiescheiding is en zij kunnen ook niet onderling in elkaars systeem ergens een vinkje plaatsen, dan kan dat natuurlijk ook toereikend zijn. Want dan heb je al het vierogenprincipe toegepast. Dat is niet een soort algemene richtlijn, maar ik vind wel dat je met gezond verstand daarmee moet omgaan. En altijd die kernvraag over het op tafel moeten houden van, hoe stellen wij als organisatie in het algemeen vast dat we het product genoten hebben? En verlies je niet in details.

De voorzitter: Dank u wel. We zullen in het midden laten of het om vleesbitterballen of vegetarische ging. Mijnheer Kooijman mag de volgende twee vragen stellen.

De heer Kooijman: Heldere beantwoording dit. En ik zie de Managementletter voor ... In 2023 weet ik in ieder geval welke acties erin staan, want dat zullen dezelfde zijn als dat er nu in staan, vrees ik. Dan naar de jaarrekening. Mijn eerste vraag daarover gaat over de onrechtmatigheid, waar u wat over noteerde, waar we als raad inderdaad op 25 mei een besluit over hebben genomen, om die bedragen toch te accepteren. Ik heb daar toen op dat moment ook wel een discussie met de wethouder over gehad, omdat mij opviel dat die bedragen in dit jaar een stuk hoger waren dan we voorgaande jaren gewend waren. Toen ging het meestal twee, drie ton en nu was het ruim een miljoen. Hoe kijkt u daar als accountant naar? Wat is eigenlijk is het

achteraf of net op tijd of vijf voor twaalf nog even corrigeren, zodat de account kan zeggen, het is allemaal goed. Hoe kijkt u daarnaar? Tweede vraag gaat over de ... U maakte een opmerking over de SiSa-verantwoording, dat dat best ingewikkeld is. En ik begreep het niet helemaal, want als ik nu zelf in de Jaarstukken kijk, dan ziet het er wat mij betreft uit als een soort van Exceldocumentje, bij wijze van spreken, waar je in een aantal voor gedefinieerde velden een getal moet invullen. Maar zit het hem juist in dat die getallen zo ontzettend lastig door de organisatie te vinden zijn, om uiteindelijk erin te zetten? Of gaat het erom dat het voor jullie heel lastig is om dan te controleren of het getal wat er staat, of dat inderdaad ook de waarheid is? En het laatste praktische vraagje. U had over de project Jong Vermogen, dat had die 105.000 euro meen ik ... Dat die in de jaarrekening van '22 terecht was gekomen en dat u dat heeft geaccepteerd. Dat betekent automatisch ook dat hij niet in de jaarrekening van '23 straks terecht komt. En zit daar dan nog een controle op dat het niet alsnog per ongeluk ook daar wordt geboekt?

De voorzitter: Ik heb drie vragen gehoord. En ik begrijp dat daarmee uw lijstje is afgewerkt. Mijnheer Van Vugt, kunt u helderheid geven op deze vragen?

De heer Van Vugt: Ja, dank u wel, voorzitter. Even die vraag over die begrotingsafwijkingen. Ik denk dat het goed ... Overigens denk ik dat het goed is dat u daar de discussie ook over voert. Volgend jaar wordt dat voor u nog wat belangrijker, want dan komt de ... De rechtmatigheidsverantwoording wordt ingevoerd. En deze afwijkingen, die van 856.000 euro en die 309.000 euro op de investeringen,, die komt volgend jaar in die rechtmatigheidsverantwoording terug. En dan heeft u daar wellicht met elkaar het debat over van, hoe heeft dit kunnen ontstaan? Hadden we dit niet eerder kunnen weten? Daar hoort hij dan ook volgend jaar thuis. Ik vind het terecht dat u daar met elkaar aandacht voor vraagt. Ik denk dat het hier ... Hoe wij hier naar kijken, is inderdaad twee dingen. Wij zien in zijn algemeenheid bij de gemeenten over 2022, met name door die toename van activiteiten, dat het ook wel wat lastiger is geweest om dat precies op de programma's te ramen en dat je ziet dat op bepaalde plekken er overschrijdingen zijn die vrij laat bekend werden, door die enorme toename van zeventien procent aan activiteiten. Dat is de ene kant. En de tweede kant, het maakt altijd wel weer alert op, melden wij de dingen, de afwijkingen tijdig bij de raad? Hoe scherp zijn wij bij onze tussenrapportages, et cetera? Ik denk dat u daar een terecht punt hebt om daar met elkaar scherp op te blijven. En daar wordt u met de begrotings- of met de rechtmatigheidsverantwoording, wat mij betreft, ook in ondersteund volgend jaar. Dan de vraag over de SiSa-regelingen. Dat zijn er twintig bij de gemeente Ridderkerk. Dan moet u zich voorstellen, dat zijn ... De vakafdelingen krijgen in één keer vanuit het Rijk die gelden om een bepaalde opgave, een bepaalde activiteit te realiseren. Maar daar zitten ook allerlei eisen aan, met betrekking tot voorwaarden van, hoe moet dat gebeuren? Hoe moeten we het verantwoorden? Zijn dat aantallen? Et cetera. Dat vraagt wel een soort administratie, die je niet direct allemaal in je grootboek kunt vastleggen, maar gewoon in feite dossiertje die je moet aanleggen al aan de voorkant om dit te kunnen opwerken aan het eind naar de Jaarstukken. En dat speelt zich af eigenlijk bij alle afdelingen. En wat je ziet, is dat die vakafdelingen zijn heel erg gericht op de inhoud. Het realiseren van de doelen, het realiseren van die opgaven die ze vanuit het Rijk krijgen opgelegd. Je ziet dat het daar wat lastiger is om boekhouder te zijn. Naast je inhoud van je werk ook nog een soort administratie te moeten voeren. En dan zie je bij zo'n jaarrekeningproces, dan moet in één keer die twintig uit die organisatie naar boven. Allemaal documenten. Een soort archief naar boven toe opgewerkt worden. En dan ontbreken er dingen of het is niet helemaal juist geïnterpreteerd. Dan moet dat weer terug naar de afdeling. Dat is eigenlijk de lastigheid van dit proces. En daar kun je afspraken over maken hoe je daar bijvoorbeeld een kwaliteitsfilter tussen zet of iemand die daar fulltime zich in vastbijt. Dat zijn allerlei maatregelen waar je dan over kunt denken. Daar gaan we het ook met elkaar over hebben. Het is misschien ook wel goed om te weten, ik had even over verviervoudiging. Het is ook een beetje ontspoord. Want de organisaties, maar ook de accountants kunnen het eigenlijk niet meer

bolwerken, die verviervoudiging. Het is eigenlijk overal best wel lastig. Dat realiseert het Rijk zich ook. En er is een wetsvoorstel in voorbereiding om dit vanaf 2000, moet ik het even goed zeggen, vanaf 2025 om die verantwoordingsdruk wat te gaan verlagen. Dan zou je minder SPUKs of minder eisen aan die SPUKs krijgen, zodat de verantwoordingsdruk die nu ontstaan is minder wordt. En dan moet ik u helaas zeggen dat ik volgens mij de derde vraag vergeten ben.

De voorzitter: Die derde vraag gaat over het Jong Vermogen.

De heer Van Vugt: Die vergeten wij niet. Dat is heel vaktechnisch. Maar ten eerste staat die natuurlijk in ons rapport. En ons rapport gebruiken we altijd ook als follow-up voor het jaar erop. Maar in accountantstermen, technisch gesproken, heb je hierdoor ook al een fout in '23 te pakken. Want in '23 had iets moeten zitten wat er niet inzigt, want het zit in '22. We beginnen al eigenlijk met een foutje van een ton. Dat klinkt een beetje flauw, want dan zeg je, dan word ik twee keer gepakt voor eenzelfde fout. Vaktechnisch is dat zo. Ik zal u volgend jaar er niet mee vermoeden, maar wij zullen wel opletten dat het goed verwerkt wordt.

De voorzitter: Mijnheer Coule wil nog stapelen. Burger op 1.

De heer Coule: U zegt dat u ons er volgend jaar niet mee wil vervelen, maar ik zou het toch graag terugzien dadelijk in het rapport dan volgend jaar.

De voorzitter: Mijnheer Van Vugt.

De heer Van Vugt: Dank u wel, voorzitter. Op uw verzoek wijden we er een passage aan, dat het goed is verwerkt of gecorrigeerd.

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het eind van de beantwoording door de accountant. Ik wil u en uw collega hartelijk danken voor de uiteenzetting en voor al het werk wat verricht is. En we zien morgen met belangstelling uit naar de laatste stukken. Dan mag u plaatsnemen op de publieke tribune of u mag naar huis gaan, wat u wenst. En ik zal nog een kenschets geven van uw werkzaamheden. Ik zie dat als een solide prestatie.

4. Bevraging college over Accountantsverslag over de controle van de Jaarstukken 2022

De voorzitter: Agendapunt 4, de bevraging van het college over het Accountantsverslag over de controle van de Jaarstukken 2022. En ik nodig portefeuillehouder, wethouder Van der Duijn Schouten uit om hier plaats te nemen. Ik begrijp dat u dat alleen doet. Mijnheer Leenderts en mijnheer Van der Waal, hartelijk welkom. En nog een derde collega, excuus. Die komt hierna. Eerst krijgt de wethouder het woord voor een toelichting, als hij daar prijs op stelt. Het gaat om het punt Accountantsverslag. Er waren eerst vragen mogelijk aan de accountant en nu is het college aan de beurt. Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, alles wat ik nu nog zou zeggen, zou afbreuk doen aan het verhaal van de accountant net. Ik zou niet weten wat ik daar nog aan toe kan voegen wat u vanavond al niet gehoord heeft. Laten we kijken of er vragen over zijn.

De voorzitter: Dan moet u er ook beslist niks aan toevoegen. En dan is er nu gelegenheid aan de commissie om vragen te stellen. Wie wil daarvan gebruik maken? Mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk, u heeft drie vragen. En mijnheer Kooijman, ChristenUnie heeft één vraag. Dan mag mijnheer Kooijman, ChristenUnie, beginnen.

De heer Kooijman: Ik weet niet of de wethouder financiën daar dan ook een antwoord op kan geven, maar goed, dat horen we dan vanzelf wel. Ik vond daarnet uiteraard een hele goede toelichting. En ook de opmerking ten aanzien van hoeveel geld we uitgegeven hebben en de druk die dat ook van de organisatie vraagt. Ik was eigenlijk wel benieuwd naar een reactie vanuit het college op dat punt. Herkent het college dat en hoe gaan ze daarmee om? Even los van dat het ook nog eens een keertje echt zo lastig is vanwege de ontmanteling van de BAR-organisatie.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat herkent het college zeker. En u moet ook realiseren dat, als even een voorbeeld, heel veel van dat extra geld hebben we onder andere gekregen om uitvoering te geven aan de opvang van Oekraïense asielzoekers. Daar krijg je geld voor. Dat is mooi. Maar vervolgens is het wel de organisatie die daarmee aan de slag moet. En het is leuk dat dat geback-upt wordt met de financiële middelen, maar het vraagt natuurlijk van je mensen ontzettend veel extra inspanning en werk, om dat vervolgens ook allemaal voor elkaar te krijgen. Mensen hebben zich daar ook ... In de weekenden en zo zijn ze daar continu mee bezig geweest om dat op een goede manier te regelen. Dat herkennen wij zeker. En dat heeft ook met name het afgelopen jaar wel zijn impact gehad.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Laten we dan ook de vrijwilligers niet vergeten die daar ook een heleboel tijd hebben ingestopt. En dat heeft de gemeente niets of in ieder geval weinig gekost. Maar goed, daar gaat de discussie nu even niet om. De opvang van de Oekraïners is een van de voorbeelden. Zo zijn er natuurlijk nog meer. Maar dat zijn allemaal wel hopelijk incidentele situaties. Ziet het college dat dit iets structureels aan het worden is, dat het iedere keer wel weer extra inzet vraagt? Of is het toevallig, of toevallig, is het specifiek in 2022 en misschien wel '23 zo geweest, maar hopen we dat we daarna weer in rustiger vaarwater komen?

De heer Van der Duijn Schouten: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat is lastig vooruitkijken. Vorig jaar zijn dingen redelijk helder te benoemen, ook dit jaar. Ik heb in andere verbanden weleens gezegd, op dit moment zie je eigenlijk gebeuren dat we structureel incidenteel geld krijgen. Ieder jaar komen er incidentele gelden. En daar liggen dan ook belangrijke zaken die gerealiseerd moeten worden. Maar om nu al de inschatting te maken dat het vanaf '24 wel weer mee zou vallen, dat betwijfel ik. Je ziet die bewustwording bij het Rijk ook wel. En dat er ook wel goed naar gekeken wordt. Maar vooralsnog, ik hoop het, maar ik denk het niet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk, u heeft drie vragen. Stelt u ze maar alle drie.

De heer Kloos: Gaan wij doen, voorzitter. Dank u wel. In eerste instantie vragen we nog even aandacht voor het SiSa-project. Want de informatie liep, zoals hij wordt gesteld, stroef. De oorzaak kunt u waarschijnlijk wel opgeven. Maar wij hadden ook begrepen dat er een werkgroep is opgericht om dit aan te pakken. Is er al bekend hoe hun plan van aanpak eruit ziet en wat we daarvan mogen verwachten? Zo ja, wanneer bent u in staat om de raad dit mede te delen als een vorm voor toezegging op deze vraag? De tweede vraag. Op basis van de door de accountant uitgevoerde controle moeten zij kosten waarover geen productieverantwoording met controleverklaring is aangeleverd, aanmerken als onzeker. Voor de Wmo is dat 220.000 euro, om het makkelijk te maken. En voor de jeugd is het 30.000 euro, als onzeker worden aangemerkt. Dit is

overeenkomstig voorgaande jaren, aldus de accountant. Kunt u aangeven waarom dit meer gebeurd is? En belangrijker, wat gaat u doen om het ontstaan en het voorkomen daarvan in het volgend jaar op een betere manier te voorkomen? De derde vraag. Een totaal van ruim één, twee tiende miljoen rechtmatigheidsfouten vindt EvR persoonlijk een aardig bedrag, temeer dat dat een paar ton hoger is dan verleden jaar. Wat gaat u doen of wat denkt u te kunnen gaan doen om dit bedrag toch in 2023 naar beneden te krijgen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Als u vragen stelt, wilt u dat misschien via de voorzitter doen? Want als u het woord u gebruikt, dan bedoelt u mij en niet de wethouder. Maar dat is voor de volgende ronde. Wethouder, wilt u deze drie vragen beantwoorden?

De heer Van der Duijn Schouten: Jazeker. De SiSa-werkgroep, daar hopen we rond augustus, oktober duidelijkheid en afspraken over te hebben hoe dat verbeterd kan worden. Die onzekerheid zit in de aanlevering van de zorgaanbieders. En daar voeren wij met de zorgaanbieders het gesprek over. En we doen er alles aan om op het tijd ... Maar we zien eigenlijk dat dat van jaar op jaar toch voor een aantal uitgaven niet op tijd lukt. Zoals u ook hebt gezien, was het vorig jaar nog bijna het dubbele van wat het dit jaar is. Er zit wel een verbetering in. We blijven die gesprekken voeren en erop hamer om dat op tijd te doen, maar we blijven daarin ook wel afhankelijk van die zorgaanbieders om dat tijdig aan te leveren. En wat betreft die onrechtmatigheden, daar zijn we met de ambtelijke organisatie continu op bezig om van die 1,1 miljoen, vond ik ook veel te hoog, om dat dit jaar te voorkomen. En dat betekent dat dingen tijdig gerapporteerd moeten worden. Daar zien wij op toe. En wat ik u de vorige keer ook al heb gezegd, wij kennen in onze P&C-cyclus twee momenten van een tussenrapportage. Ik kan natuurlijk op voorhand niet uitsluiten dat er tussen de laatste tussenrapportage, die zijn afsluiting ergens kent in september, en het einde jaar zich nog een keer een overschrijding voordoet. Ik bedoel, sterker nog, het is hoogstwaarschijnlijk dat dat ook wel weer zal gebeuren. Maar nogmaals, we hadden er de vorige keer ook een aantal die wel eerder gesignaleerd hadden kunnen worden. En zeker op dat punt zitten we er nu bovenop dat we in ieder geval niks over het hoofd zien op die momenten dat we u wel kunnen informeren. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Naar tevredenheid? Dan sluiten we hiermee de vragenronde af en daarmee ook dit agendapunt.

5. Meerjarenprognose Grondexploitaties Ridderkerk 2023

De voorzitter: En gaan we naar agendapunt 5, Meerjarenprognose Grondexploitaties Ridderkerk 2023. Dat is dezelfde portefeuillehouder, Van der Duijn Schouten. En van ambtelijke zijde mijnheer Heijen. Excuus, het is mijnheer Van Beekom. Het is een wijziging in mijn script, die ik nog niet wist. Welkom. De inzet is ter vaststelling. Kan de commissie daarmee akkoord gaan? Dat is het geval. Dan is het woord aan wethouder Van der Duijn Schouten voor een toelichting en gaan zien of u daar nu wel gebruik van maakt.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, de Meerjarenprognose Grondexploitaties is ieder jaar iets wat wij weer opstellen rond de jaarrekening, zodat ook de posities die in de jaarrekening verantwoord worden op dat punt ook goed onderbouwd zijn. U heeft hem gezien. De accountant heeft er net ook wat over gezegd. Het is redelijk summier. Het zijn er nog twee. Op driehoek Het Zand pakt het op dit moment iets voordeliger uit als dat we vorig jaar gedacht hadden, waardoor we daar een stuk van de verliesvoorziening weer konden laten vrijvallen. En de ander is Cornelisland, waar we toch wel hopen dat daar op redelijk afzienbare tijd we ook daar definitief een punt achter kunnen zetten. Volgens mij was het redelijk overzichtelijk en te behappen. En u heeft ook gezien de risico's die wij hierop lopen nagenoeg nihil zijn op dit moment.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de commissie. Wie wil daar gebruik van maken? Niemand. Dat schiet op. Blijft u bij de inzet ter vaststelling? Dat is het geval. Dan gaat dit ter vaststelling naar de raad. En dan stel ik voor dat we met deze turbosnelheid doorgaan met de volgende agendapunten.

6. Jaarstukken 2022

De voorzitter: Agendapunt 6, Jaarstukken 2022. De inzet is ter debat. Wilt u het daarbij houden? Dat is het geval. Dan gaan wij opnieuw naar de wethouder en zijn we weer benieuwd of hij een toelichting gaat geven.

De heer Van der Duijn Schouten: Voorzitter, de Jaarstukken. Ik zou er heel veel over kunnen zeggen, maar u heeft het ook allemaal kunnen lezen. Laat ik dat niet doen. Zeven miljoen in de plus. Ene kant mooi, aan de andere kant ook uiteindelijk niet. Het doel, ik bedoel, we krijgen de gelden binnen om daar goede dingen voor te doen voor onze gemeente en onze inwoners en dan moet je het niet overhouden. Maar goed, zoals u in het stuk ook hebt kunnen zien, is het grootste deel daarvan ook gerelateerd aan onze Decembercirculaire, waar we twee dagen voor het eind van het jaar nog ruim vier miljoen binnenkregen. Dan kan je nog zoveel ambitie hebben, maar dat krijg je gewoon in die twee dagen niet meer geregeld. Ik snap dat sommigen van u dat wel zouden kunnen, maar zoals u weet hechten wij ook erg aan onze rechtmatigheid. En als we dat aspect er ook nog aan koppelen, dan zal het ook voor u heel lastig worden om daar nog iets mee te doen in die korte tijd. U heeft al de nodige vragen kunnen stellen. Maar goed, ik ben benieuwd of er nog vragen zijn. Waarbij mijn verzoek is, als er nog vragen zijn in reactie op eerder door ons gegeven antwoorden, of u dan misschien wil refereren aan uw eerdere vraag, het nummer, zodat we ook even kunnen kijken waar die moet landen. Want wellicht dat ik een aantal van die vragen dan ook doorspeel aan de rest van het college, hier ook aanwezig. Maar ik hoor het wel.

De voorzitter: Dank u wel. En voor de notulen geef ik nog even mee dat u wordt ondersteund door mijnheer Leenderts en Van der Waal, van ambtelijke zijde. Het woord is aan de commissie. Wie wil een vraag stellen? Mevrouw Kramer-Blansjaar, PvdA. Hoeveel vragen heeft u? Vier stuks. Mevrouw Van der Heijde, CDA, één vraag. Mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk. Ik kan het niet helemaal zien. Als ik zo tel vier. We gaan het zo dadelijk zien. We beginnen met mevrouw Van der Heijde, CDA, voor uw ene vraag.

Mevrouw Van der Heijde-Keijzer: Dank u wel, voorzitter. Onze vraag betreft nummer 7. En ik zal daar gelijk mee beginnen, dan kunt u alvast zoeken. Wij hebben daar gevraagd naar de twaalf procent laaggeletterdheid. En als antwoord wordt daar dan op gegeven dat dat een belangrijk punt is om in de gaten te houden. Maar dan wordt er geëindigd met, het is belangrijk om in te blijven zetten op een laagdrempelig en positief leesklimaat. Wat is een laagdrempelig en positief leesklimaat? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder, gaat u daar antwoord op geven?

De heer Van der Duijn Schouten: Ik ga het even nakijken voorzitter, maar dat lijkt me onwaarschijnlijk. CDA, 7.

De voorzitter: Want ik zie dat u wel hulp kunt krijgen van wethouder Stip.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat verbaast me niks.

De voorzitter: Want die is portefeuillehouder. Zullen we die het woord geven?

De heer van der Duijn Schouten: Ja, dat zegt mijn administratie ook.

De voorzitter: Want ze kijkt alsof ze een antwoord weet. Mevrouw Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Het is inderdaad een positieve uitsmijter zo in de beantwoording, als ik hem ook zo eventjes terugzie. Het gaat er vooral natuurlijk om, om te kijken, hoe kan je ervoor zorgen dat die laagdrempeligheid bereikt wordt, zodat je makkelijker binnenstapt om te werken aan basisvaardigheden. Dat kan van jong tot oud zijn. Dat is op verschillende manieren. Onlangs is ook het Taalhuis geopend. Ook dat de partners met elkaar gaan samenwerken, hoe kunnen we onze aanbod versterken? Waarbij laagdrempeligheid ontzettend belangrijk is en die positieve insteek, om mensen die laaggeletterd zijn over die grens te krijgen om er ook iets mee te gaan doen. Vandaar dat hier ook die positieve toon eigenlijk is ingezet van, die positiviteit is hierin belangrijk en laagdrempeligheid is echt een uitdaging om te zorgen dat uiteindelijk die mensen bereikt worden en die drempel over willen om hier in door te ontwikkelen.

De voorzitter: Dit indrukwekkende antwoord is voldoende, zie ik. En u kunt het later nog een keer teruglezen. Mevrouw Kramer-Blansjaar, PvdA, stelt u maar uw eerste twee vragen van de vier.

Mevrouw Kramer-Blansjaar: Allereerst wil ik danken voor de beantwoording. Ik heb een vraag over de beantwoording van vraag 5 en een vraag over de beantwoording van vraag 20. Dan kunt alvast gaan zoeken. Het antwoord op vraag 5, de indexering van de bijdrage aan de buurtpreventie. U geeft aan te kijken naar een ander financieringsmethodiek voor de buurtpreventies, onder meer rekening houdend met het aantal inwoners per wijk. Gaan alle buurtpreventies er met de nieuwe financieringsmethodiek op vooruit? En gaat een jaarlijkse indexatie daarvan onderdeel uitmaken? En dan de volgende vraag is het antwoord op vraag 20, de stand van zaken voor de boomgaard. U geeft aan dat het opstellen van een Startnotitie afstemming vraagt met de provincie en dat dat tijd kost. Over welke zaken stemt u af met de provincie? En kunt u een indicatie geven wanneer we de Startnotitie kunnen verwachten? Is dat nog in het derde of vierde kwartaal van dit jaar of gaat dat volgend jaar worden?

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Ik zal wethouder Van Os vragen om straks de eerste vraag, PvdA 5, te beantwoorden. En als u het goed vindt, pak ik dan die van 20.

De voorzitter: Dat vind ik prima.

De heer Van der Duijn Schouten: Uiteraard het antwoord. De boomgaard is een beoogde ruimtelijke ontwikkeling. En voor ruimtelijke ontwikkelingen trekken wij nauw op met de provincie, al is het maar omdat we dat belangrijk vinden, maar ook omdat de provincie daar wat over te zeggen heeft. Daar hebben wij met de provincie het gesprek over gevoerd. Maar zoals u ook weet, heeft bij de provincie ... Hebben daar verkiezingen plaatsgevonden. En deze week is het tot een nieuw college gekomen. En we vinden het ook belangrijk om daarover nog een keer het gesprek te voeren met de nieuwe gedeputeerde, wat toevallig dan ook weer de oude is, maar dat wisten wij een week terug nog niet. En daarbij ligt er nu een coalitieakkoord van de provincie, wat ook alweer de nodige, hoe moet ik het zeggen, zaken interessante ontwikkelingen geeft en dingen die ook nader geduid moeten worden. In die zin is het voor ons ook belangrijk om dit soort zaken aan de voorkant af te stemmen. En wanneer de Startnotitie komt? In ieder geval krijgt u dit jaar van ons een raadsinformatiebrief. De insteek was om dat een Startnotitie te laten zijn, maar het proces is nog redelijk in een pril stadium. Of dat dan ook nog die Startnotitie wordt, weet ik niet, maar we zullen u in ieder geval op relatieve termijn, ik denk uiterlijk het derde kwartaal, informeren over de stand van zaken. Want ik begrijp dat

u inmiddels wel weer toe bent aan een updateje op dat dossier. En dan de andere vraag voor wethouder Van Os.

De voorzitter: Wethouder Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. De vraag met betrekking tot buurtpreventie. Ik heb gesprekken gevoerd met de voorzitters van de buurtpreventieorganisaties in Ridderkerk over allerlei onderwerpen. Maar één van de vragen die ik ook stel van, komen jullie uit met het bedrag die jullie jaarlijks ontvangen? En daar zeggen ze op één na van, we komen daar ruim mee uit. Gelukkig. Qua indexatie hebben we daar niks aan hoeven doen in het verleden, want het bedrag was toereikend. Eén buurtpreventieorganisatie doet veel meer dan buurtpreventieactiviteiten in de wijk. En die zou graag een hogere bijdrage willen ontvangen. Daarom gaan we ook kijken of we op basis van inwonersaantal daar iets in kunnen betekenen, waarbij het basisbedrag uiteindelijk minimaal die 7.200 voor al die organisaties blijft. Maar misschien dat de ene organisatie met meer inwoners dan toch een iets hoger budget krijgt om extra activiteiten te doen.

De voorzitter: Mevrouw Kramer-Blansjaar, PvdA, u mag uw volgende twee vragen stellen.

Mevrouw Kramer-Blansjaar: Dank u wel, voorzitter. De volgende vraag die ik wil stellen, gaat over het antwoord op vraag 24. En ik heb nog een vraag over het antwoord bij vraag 29. Het antwoord bij vraag 24 gaat over het aantal Ridderkerkers op de wachtlijst bij een verpleeghuis. U geeft aan dat het zorgkantoor deze informatie ... Gedeeltelijk het aantal mensen op de wachtlijst voor een verpleeghuis inzichtelijk kan maken, maar niet binnen de termijn waarop die vragen beantwoord moeten worden. Kunnen wij die informatie ontvangen binnen een termijn die voor het zorgkantoor wel haalbaar is? En zo ja, wat is die termijn dan? En bij vraag 29. Die gaat over het laden en lossen, dat dat niet zonder geluid kan. Er wordt aangegeven dat het laden en lossen normaliter is toegestaan tussen zeven uur 's morgens en zeven uur 's avonds. Zijn er ook supermarkten waar ruimere laad- en lostijden zijn in Ridderkerk? En zo ja, wat zijn die tijden dan?

De voorzitter: Voor de eerste vraag kijk ik naar wethouder Piena.

De heer Piena: Dank u wel, voorzitter. Deze vraag hebben we verder niet uitgezet, nogmaals, omdat die niet binnen de gemeentelijke gegevens bekend zijn. En daar gingen we eigenlijk vanuit dat daar de vraag op gestoeld was. Als u er echt op staat, wil ik dat best bij het zorgkantoor navragen, maar ik kan niet in de agenda van het zorgkantoor kijken. Ik ga u daar zeker geen termijn bij geven. Het is aan u om die navraag te laten doen, maar nogmaals een termijn ga ik er niet aan koppelen.

De voorzitter: En dan de volgende vraag, wethouder van Os is van de APV. Gaat u de beantwoording doen? Aan u het woord.

De heer Van Os: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ten tijde van de coronapandemie waren er laad- en lostijden voor supermarkten voor 7 uur 's ochtends. Daar hebben we ook de raad weleens eerder over geïnformeerd. En dat heeft alles te maken met de spreiding, ook voor personeel en klanten in de supermarkten. Naar ik weet, is het gewoon wat nu als antwoord staat gegeven bij Partij van de Arbeid, GroenLinks 28, dat dat tussen 7 uur 's ochtends en 7 uur 's avonds is voor supermarkten. Uiteraard wordt er ook laden en lossen toegepast bij andere bedrijven door heel Ridderkerk. En dat kan bijna 24 uur per dag. Op Nieuw Reijerwaard rijden ze op en aan 24 uur per dag, 7 dagen in de week om te laden en te lossen. En dit gaat echt expliciet over supermarkten, deze vraag en dit antwoord.

De voorzitter: Is voor u de beantwoording zo voldoende of wilt u nog aanvullende antwoorden krijgen?

Mevrouw Kramer-Blansjaar: Ik zou toch graag het antwoord op die zorgkantoren hebben. Kijk ik even naar wethouder Piena, via u.

De voorzitter: Wethouder Piena heeft al aangegeven dat hij daartoe bereid is, maar dat hij er geen tijdstermijn aan kan geven. Wilt u daar nog iets aan toevoegen, wethouder Piena?

De heer Piena: Voorzitter, en dat we natuurlijk niet in eigen hand hebben om die gegevens boven water te krijgen. Ik heb wel de medewerking van CZ nodig, in deze.

De voorzitter: Helder. Dan zijn we door uw vragen heen en gaan we naar mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk. U mag starten met uw eerste twee vragen.

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. In de eerste plaats willen we verwijzen naar, waarstaatjegemeente? Daar staat op een bepaald moment op pagina 2 dat de helft vindt dat het groen in de buurt goed onderhouden is, 55 procent. En dat de buurt netjes en schoon is, 53 procent. Dit houdt in dat bijna de helft vindt dat het niet het geval is. Dat vindt Echt voor Ridderkerk best aan de hoge kant en vraagt aan het college wat zij hieraan gaan doen om dit percentage te verbeteren. De tweede vraag betreft onze EvR vraag 8, met als titel archief en informatiebeheer. Wanneer, mijnheer de voorzitter, verwacht het college het rapport van de archiefinspectie te kunnen ontvangen? En gebeurt daar verder iets mee richting de raad? Dank u.

De voorzitter: Wethouder Meij, wilt u de vraag over het groen beantwoorden?

De heer Meij: Dat wil ik doen voorzitter, maar misschien kan de heer Kloos nog even het nummer van de vraag aangeven.

De voorzitter: Mijnheer Kloos.

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. De eerste vraag betrof, en dan ga ik eventjes we terug scrollen, dat staat op pagina 2 van het rapport, waarstaatjegemeente? En de tweede vraag was onze door stapelingen op de EvR vraag 8. Dank u.

De voorzitter: Misschien dat u even gelegenheid wilt om het na te zoeken. Dan gaan we eerst die vraag over het archief onder zien te brengen. Ik ben heel benieuwd welke portefeuillehouder opduikt om dit te beantwoorden. Wethouder Van Os.

De heer Van Os: Een wethouder archief, voorzitter. Dij deze. Klopt wat er staat hier in beantwoording op de vragen van voor Echt voor Ridderkerk, EvR 08. Maar dat is wel managementinformatie. En de vraag van de heer Kloos om dat toe te sturen, dat is echt gewoon managementinformatie, blijft intern in de ambtelijke organisatie en voor het college. Dat komt niet richting commissie of raad.

De voorzitter: Stelt u maar uw derde en vierde vraag mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk.

De heer Kloos: Dank u wel, voorzitter. De derde vraag is doorstapelingen op de EvR vraag 09. En dat gaat over een indicator 17 met een sterke stijging van het percentage van de inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van buurtbewoners. Welke controleerbare maatregelen er zijn genomen. Dank voor uw antwoord. Maar welke maatregelen zijn er zoal getroffen? En wat was of wordt daar het resultaat van tot nu toe? De

volgende betreft het doorstapelen op de EvR vraag nummer 11, indicator 24 ten opzichte van 2016, toen 19 procent van het huidige percentage van 90 procent van 10 procent hoge inwoners die vaak onveilige situaties ervaren. De vraag daarover was vraag 12. Welke voorbeelden inzetten op deelnemen aan kunst en cultuur indicatie kan het college hier noemen? Dank.

De voorzitter: Deze twee vragen zijn mogelijk voor wethouder Stip? Burgemeester Oosterwijk, ik zie dat u een antwoord wilt geven. Aan u het woord.

De heer Oosterwijk: Dank u wel, voorzitter. De vraag richt zich op interventies en maatregelen in geval van onderlinge overlast in wijken en in buurten, als ik maar eens even zo vertaal. Het is voor mij even lastig om precies een maatregelenpakket te duiden en u daar een mooi exposé over te geven. Mijn ervaring is wel, ook nog bij heel recente casuïstiek, dat we in ieder geval één belangrijk ding doen. En dat is namelijk naar de mensen toe, het gesprek voeren en te kijken of er een stukje bemiddeling kan plaatsvinden tussen bureaus. En onze wijkregisseurs vervullen daarbij een hele belangrijke rol. En ik denk dat dat in ieder geval een heel belangrijke factor is, het onderlinge gesprek proberen te faciliteren tussen mensen die overlast van elkaar ervaren. En als het met zich meebrengt dat er derde partijen een rol in spelen, bijvoorbeeld Wooncompas, dan aarzelen we ook niet om op die manier hen daarbij te betrekken, om te kijken of je, ik noem het maar even, een soort rondetafelgesprek kunt organiseren waardoor normalisatie plaatsvindt. En soms hele praktische maatregelen kunnen worden getroffen, bijvoorbeeld als het gaat om een stukje isolatie waarbij Wooncompas bijvoorbeeld een rol kan spelen en een deel van de oplossing biedt. Laat ik het daar even bij houden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Stip voor de kunst en cultuur.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, zoals aangegeven, eerst door corona konden de cultuurpartners een stuk minder doen. Dat is weer volop op gang gekomen, gelukkig. Daar moet je denken aan bijvoorbeeld de Muziekschool die allerlei activiteiten heeft. Stichting Cultuureducatie die allerlei activiteiten heeft, zowel op de basisscholen, maar ook in samenwerking met Facet. Voor de ouderen, voor in verzorgingstehuizen. Denk aan DansMee voor de ouderen, maar ook het menu van de Brede School waar cultuur weer in geborgen is. Zo zetten we echt in de breedte op allerlei manieren in op kunst en cultuur. En is dat gelukkig weer van ... Heeft dat gelukkig weer een start kunnen vinden naar corona.

De voorzitter: Dank u wel. En uw vraag vijf en misschien ook zes, mijnheer Kloos.

De heer Kloos: Dan gaan we doorstapelen op EvR 14, bestuursrapportage Sociaal Domein. Kan de wethouder het verschil daar verklaren? Er moet toch een verklaring zijn te vinden op dit terrein. Doorstapelen op EvR vraag 29. Dat gaat over ongediertebestrijding. En daar, mijnheer de voorzitter, zouden we aan het college willen vragen, houdt dat in dat in de toekomst deze kosten enorm zullen gaan afnemen, doordat de vervuilers deze kosten gaan betalen? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Piena, wilt u de eerst gestelde vraag beantwoorden?

De heer Piena: Ja, wil ik best, voorzitter. Volgens mij is de schriftelijke beantwoording erg duidelijk. Ik zou daar niks aan willen toevoegen.

De voorzitter: En dan gaan we naar de naastplaatsingen. Wethouder Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Doet hij het? Ja. Ongediertebestrijding naastplaatsingen. Wij proberen echt in te zetten op het voorkomen van naastplaatsingen. Dat hebben we al met de zogeheten fleuroptuintjes gedaan. Die hebben hun dienst bewezen. Daar waar die zijn geplaatst, zien we minder bijplaatsingen. We hebben ook geprobeerd met een pilot met een paal met ogen. Dat werk voor geen meter, kan ik u vertellen. Volgens mij is het juist een sport om daar extra bij te plaatsen. Het gaat echt om communicatie. En daar treden we ook samen op met onze woningcorporaties om bewoners erop te attenderen dat ze gewoon het afval netjes in een ondergrondse container moeten deponeren. En daarnaast zijn we ook bezig om van strafrechtelijke beschikking naar bestuursrechtelijk bestraffen te gaan, zodat wij ook met toezichthouden sneller kunnen bekeuren op degenen die lak hebben aan de regels. En uw raad heeft een keer een motie aangenomen om daar ook een factor twee op te zetten als ze dat nog een keer doen. Dat wordt nu ook uitgewerkt. Ik hoop dat daarmee de bijplaatsingen voor de veelplegers in ieder geval enorm minder zullen worden, want dat gaat gewoon in de papieren lopen straks voor ze.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was de vraag over ongedierte. En dan kijk ik naar wethouder Meij of die de vraag over het vegetarische deel kan beantwoorden, de groenvoorziening.

De heer Meij: Voorzitter, wat ik kon vinden was dat 70 procent tevreden is over de groenvoorziening in Ridderkerk. Dat staat op pagina 2. Daar ben ik heel blij mee. Want als je soms ingezonden brieven leest, lijkt het weleens anders. Maar de stille groep in Ridderkerk, vroeger zou je zeggen de silent majority, 70 procent is daar tevreden over. Dat vind ik een opsteker.

De voorzitter: Dank u wel. Kunnen we daarmee de vragenbehandeling als compleet beschouwen, mijnheer Kloos?

De heer Kloos: Desnoods komen we op een later moment daarop terug. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dat staat u altijd vrij. Dan zijn we aan het einde van dit agendapunt. Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Ik heb toch nog één vraag, als het mag. Mag dat nog?

De voorzitter: Het is op de valreep, maar het kan nog net.

De heer Kooijman: Het is wel een belangrijke vraag, denk ik. Ik bedacht mij even dat ik met interesse de infographic burgerpeiling Ridderkerk ook heb gekeken. En daar viel mij wel wat op. En dat zou ik graag ... En misschien kan wethouder Stip daar nog op reageren. Als je kijkt naar de onderdeeljes over elkaar helpen en vrijwilligerswerk, viel mij op dat Ridderkerk daar niet zo positief op scoort ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het gaat over, een aantal respondenten doet aan vrijwilligerswerk. Dan is het in Ridderkerk 32 procent en dat was landelijk 43 procent. En als je kijkt van, in de nabije toekomst willen ze wat blijven doen. Dan was dat in 2020 57 procent, in '21 56 procent en nu wordt er 47 procent gezegd, terwijl het Nederlands gemiddelde 68 procent is. Eigenlijk gaf mij dit beeld ... Terwijl ik altijd het gevoel heb van, Ridderkerk staat bekend om zijn vrijwilligerswerk en de vele vrijwilligers. En het stelde mij ... Deze cijfers een beetje teleur. Maar ik ben benieuwd hoe de wethouder daarnaar kijkt.

De voorzitter: Wethouder Stip, kunt u mijnheer Kooijman wat opbeuren?

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Als eerste kijk ik dan altijd even naar het aantal ingevulde enquêtes. En dat is hier 847. Nou hoop ik daarin dat de vrijwilligers vooral heel druk waren met hun vrijwilligerswerk en zich hier niet op hebben gefocust, want ook ik herken het beeld, en dat krijg ik ook van verenigingen terug, dat zij juist met het vrijwilligerswerk eigenlijk nog redelijk goed zitten ten opzichte van landelijk niveau. Natuurlijk hebben we met elkaar uitdagingen, want het structurele vrijwilligerswerk is gewoon een ontzettende uitdaging. Moeten we gaan kijken, hoe gaan we daar een stukje incidenteel voor maken? Ook bij mijn bezoeken heb ik het daar vaak over, maar zie ik juist weer ... Zaterdag viert SER zijn 50-jarig bestaan. Daar zijn ook weer 150 vrijwilligers aanwezig. Ik herken ook uw beeld van, is dit wel het beeld wat van Ridderkerk zo is qua vrijwilligerswerk? Ik zou dat ook niet willen bevestigen dat dit het beeld is, want qua gevoel zeg ik ook, we doen het best goed ten opzichte van het landelijke gemiddelde. En dan denk ik dat het hem in de cijfers zit met het aantal ingevulde enquêtes. En dat zullen we ook in de gaten moeten houden met de komende enquêtes die ingevuld worden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kooijman, wilt u nog vervolgen?

De heer Kooijman: Ja, ik wil in ieder geval aangeven dat dit antwoord heeft me wel weer wat meer opgefleurd. En tegelijkertijd besef ik me dat dan wel weer wat dat dan doet met andere uitkomsten die er staan. Want daar zou diezelfde kanttekening bij geplaatst moeten worden. Maar goed, dat is een andere discussie. Maar voor nu is het goed. Dank u wel. Wethouder van Os wil hier nog op reageren.

De heer Van Os: Heel even als het kan, voorzitter, omdat ik portefeuillehouder ben van waarstaategemeente en het balie onderzoek. En zoals de raad heeft kunnen lezen, gaan we in plaats van jaarlijks hier nog maar tweejaarlijks aan deelnemen over, waarstaategemeente? Omdat het aantal gemeenten wat daar ook aan deelneemt enorm is teruggenomen. Het waren maar zeventien gemeenten in 2022 die daaraan hebben deelgenomen. Dat is toch gewoon te weinig voor een representatief vergelijk met andere gemeenten. We gaan nu ook kijken naar een, ze noemen dat een realtime dashboard, waarbij je bijvoorbeeld de website en de app en andere instrumenten in kan zetten dat mensen gewoon continu hun feedback kunnen geven over allerlei beleidsstukken die we hebben. Daar zijn we nu mee aan het testen, met dat dashboard, ambtelijk, om dat straks ook gewoon in te gaan zetten, zodat we gewoon ook realtime cijfers hebben over onze dienstverlening.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Coule, Burger op 1.

De heer Coule: Dank u wel, voorzitter. Met realtime gegevens, betekent dat dan dat als er heel veel mensen of één iemand heel veel negatieve dingen gaat zitten ... Dat je dan ook dat soort dingen ... Wordt daar ook naar gekeken dat je dat soort dingen kan ondervangen?

De voorzitter: Wethouder Van Os.

De heer Van Os: Het beleid zal niet gebaseerd worden op één ingevulde enquête die erg negatief is. Dat zal voor sommige mensen in onze samenleving misschien wel leuk zijn om te doen, maar zo ver gaat dat niet. Er zal wel een balans in gevonden moeten worden. En te denken, wat kan nu al op onze website? Op iedere pagina is deze informatie toereikend, ja of nee? Met een duimpje omhoog en duimpje omlaag. En op dat soort interactieve manieren kan je feedback ophalen en kan je je product- en dienstverlening continu verbeteren.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we daarmee aan het eind van de vragenbeantwoording. Ik kan nog meedelen dat de definitieve concept Jaarstukken morgen worden geplaatst bij de vergaderstukken. En dat we

nu geen inzet vaststellen en behandeltijd. Dat doen we na de behandeling van het volgende agendapunt, de 1e tussenrapportage, want die worden namelijk gezamenlijk behandeld in één punt in de raad, maar wel met een separate, met een aparte besluitvorming.

7. 1e Tussenrapportage 2023

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, de 1e Tussenrapportage 2023. De inzet is ter debat. Wilt u dat zo houden? Dat is het geval. Dan is het woord aan wethouder Van der Duijn Schouten en van ambtelijke zijde is dezelfde ondersteuning als bij het vorige punt.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Ook hier heb ik eigenlijk niet zo heel veel aan toe te voegen. U heeft hem allemaal gekregen. U heeft er al de nodige vragen over kunnen stellen. Die hebben we getracht zo goed mogelijk te beantwoorden. Ik ben benieuwd of dat nog tot nieuwe of aanvullende vragen heeft geleid. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we gelijk kijken wat dat oplevert. Wie wil vragen stellen? Mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid, aan u ook het woord.

Mevrouw Ripmeester: Dat is lekker rustig. Ik heb 3 vragen. 1 vraag is naar aanleiding van vraag 40. Daar staat, de kwaliteitsslag wordt geborgd door het inslijten van de nieuwe werkwijze. En dan is mijn vraag eigenlijk, hoe en wanneer wordt getoetst dat dit voldoende is gebeurd? Want dit is vrij algemeen. Vraag 42 gaat over loonkostensubsidie. En ik vraag mij af of er bedrijven zijn waar mensen herhaaldelijk geplaatst worden met loonkostensubsidie of dat er bedrijven zijn die een verdienmodel hebben op de loonkostensubsidie. Kunt u misschien aangeven hoeveel cliënten een bedrijf maximaal mag laten werken met loonkostensubsidie bij hen thuis? Via de voorzitter. En mijn laatste vraag is, dat is vraag 57, er zijn maar 2 daklozen in beeld en 30 thuislozen. Er slapen meer mensen op straat dan 2. En hoe staat het college dan menselijkerwijs hiertegenover? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Piena, ik vermoed dat u alle drie vragen kunt beantwoorden. En als het anders is, dan horen we dat van u.

De heer Piena: Laten we het hopen, voorzitter. Even kijken. PvdA, vraag 40. Ik pak hem er even bij. 40, de kwaliteitsslag. We zijn natuurlijk continu bezig om de kwaliteit te verbeteren. U heeft zelf ook al gehoord dat we natuurlijk met een ontmanteling van de BAR bezig zijn. Ook daar zit wat druk op. Maar het wordt continu gemonitord met wat we doen en met de verbeterlagen. En wat met dat insluiten wordt bedoeld, dat die verbeterpunten, die ook daadwerkelijk bewezen zijn, dat we die gaandeweg het proces gewoon inbedden in de normale bedrijfsvoering. Dat wordt met inslijten bedoeld. En anders zou ik uw vraag even niet helemaal kunnen plaatsen, wat uw achterliggende gedachte erbij is. Loonkosten, die vraag kan ik niet halen à la minuut beantwoorden. U heeft daar ook al schriftelijke vragen over gesteld voor wat met de BAR-organisatie? Daar heeft u inmiddels, als ik het goed heb, al een antwoord op gekregen. Dat zouden we moeten uitzoeken. Ik zou dat echt niet weten, op dit moment. Dat is zo'n feitelijke vraag. En mijn vraag is dan ook even, is het echt noodzakelijk dat u hier het antwoord op krijgt? Wat zou u met de achterliggende vraag bedoelen, zodat wij ook een beetje weten wat we ermee kunnen. En dan, even kijken, de mensen die op straat verblijven. Zodra wij dat weten en de wijkteams en de mensen van Facet en noem maar op, dan krijgen we al voldoende signalen van binnen als er iets is. Die mensen spreken we aan, die kunnen we eventueel ... Als ze dakloos zijn, hebben we daar plaatsen voor in Rotterdam. En dan worden de mensen daar opgevangen, want ze hoeven niet op straat te slapen. Er zijn, voor zover ik even weet uit mijn hoofd, en u heeft er ook schriftelijke vragen

over gesteld, twee mensen op dit moment die echt op straat zijn en dakloos zijn. Daar wordt veelvuldig mee gesproken. We kunnen die mensen niet dwingen om ergens onderdak te krijgen. En dat vinden we heel vervelend, want we willen eigenlijk dat niemand op straat slaapt en dat iedereen een veilig en fijn dak boven zijn hoofd heeft.

De voorzitter: Mevrouw Ripmeester, uw eerste vraag ging eigenlijk over de Jaarstukken van het vorige agendapunt, maar geeft u maar aan wat of u met deze antwoorden wil doen of dat u het hierbij laat.

Mevrouw Ripmeester: Excuus dat die vraag ... Was de enige J nog tussen alle T's. Ik dacht dat dat ook een T was. Daarvoor excuses. Dat inslijten, ik begrijp het antwoord van de wethouder, maar nog steeds niet wanneer hij meet of dat succesvol is gebeurd. Maar goed, ik denk ook dat hij dat antwoord mij schuldig zal blijven. De vraag over de loonkostensubsidie, dat is een technische vraag en toch wil ik er graag antwoord op. Dat hoeft niet à la minuut. De Jaarstukken zullen daar niet van afhangen, maar ik wil daar zeker wel antwoord op. En mijn vraag over de mensen die niet in beeld zijn en volgens u niet op straat hoeven te slapen, maar dat wel doen. Daar zie ik een mismatch tussen vraag en aanbod, maar misschien dat we daar op een ander moment over door kunnen praten. Want menselijkerwijs zijn we het er in ieder geval over eens dat niemand in de winter in Ridderkerk in de bosjes zou hoeven liggen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Piena.

De heer Piena: Voorzitter.

De voorzitter: U kwam alweer in het groen terecht van mijnheer Meij.

De heer Piena: En dat wordt toch wel goed beoordeeld, heb ik begrepen. Maar ook ik zou zelfs mensen niet in de zomer op straat willen laten slapen. Ik vind dat mensen altijd een dak boven hun hoofd moet hebben. Ik zou dat niet willen koppelen aan de winter. Maar ik mag aannemen dat mevrouw Ripmeester dat ook zo vindt. En nogmaals, over dat inslijten, want dat heb ik al aangegeven, dat is een continu proces. Elke keer proberen wij dingen te verbeteren in onze dienstverlening. En dat gebeurt gewoon regelmatig, gebeurt periodiek. Ik hoop dat ik daar dan toch nog enige verduidelijking heb kunnen geven op die vraag.

De voorzitter: Mijnheer Coule, Burger op 1.

De heer Coule: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag nog wel even stapelen. De wethouder had het over, we spreken de daklozen aan. We willen ze graag onderdak bieden in Rotterdam en dergelijke. Ik ben erg nieuwsgierig wie we zijn. Ik weet dat er in het Lohmanpark bijvoorbeeld lopen er één à twee mensen geregeld rond die niet aangesproken worden. Dat weet ik heel zeker. Ik vraag mezelf af bij wie we dan terecht kunnen om ze die kant op te krijgen.

De voorzitter: De wethouder geeft antwoord namens het college. En op de tweede vraag wil wethouder Piena misschien het antwoord geven.

De heer Piena: Voorzitter, we, daar bedoelen we uiteraard de gemeente en daarbij bedoelen we onze wijkteams en de mensen die gewoon op het welzijnsvlak werken. We bedoelen daarmee boa's, ook politie. Eigenlijk iedereen die in dat veld werkt. Dat bedoelde ik met we.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het eind van de vragenbeantwoording. Dan zijn we toe om te spreken over de inzet en behandeltime. Maar ik wil eerst het woord geven aan de griffier. Die wil iets zeggen over de moties.

De heer Van Straalen: Sinds twee weken weten we bij de griffie dat we voor de raad volgende week toch redelijk wat moties mogen verwachten. In ieder geval één amendement. Ik heb daar ook met de raadsvoorzitter over gesproken. Een aantal moties heeft direct betrekking op de Kadernota en het volgende jaar. Die zullen behandeld worden bij de Kadernota. En het restant, de link met de Jaarstukken is niet altijd even duidelijk, maar inderdaad het voorstel is dat we het restant van de moties betrekken bij de Jaarstukken en de 1^e Tussenrapportage. En niet bijvoorbeeld aan het eind nog een apart agendapunt moties vreemd aan de orde van de dag. Dat volgend heeft dat natuurlijk consequenties voor de spreektijden en de totale tijd die nodig is. Ik kan op dit moment nog niet aangeven welke moties horen bij de Kadernota en welke bij de Jaarstukken. Dat hoop ik morgen of maandag wel te doen. Nu is het natuurlijk zo, als u nu tijden adviseert, dat wordt ook nog even aan het presidium voorgelegd en die kan daar ook natuurlijk nog iets over vinden. Maar als u het zo over de tijden gaat hebben, neemt u mee dat ook de moties behandeld gaan worden.

De voorzitter: Dank u wel. De inzet ter debat. Baar blijft u bij. Dat is ook handig vanwege de moties. Dan het aantal minuten. Wie denkt er de meeste nodig te hebben? Mevrouw Kayadoe, Leefbaar Ridderkerk, hoelang?

Mevrouw Kayadoe: Ik denk niet de meeste tijd nodig te hebben, maar ik heb een beetje gevoegd hoeveel moties er verwacht worden. Ik denk dat toch wel dat we aardig aan de vier minuten gaan komen.

De voorzitter: Is er iemand die daar nog overheen biedt?

Mevrouw Kayadoe: Nee.

De voorzitter: Dat mogen anderen beantwoorden, mevrouw Kayadoe. Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Ik zou me kunnen voorstellen, maar het is maar een suggestie, dat we ... Vanuit mijn fractie zou ik voldoende hebben aan drie minuten, waarbij ik dan wel in tweede termijn nog even wil reageren op de moties die er zijn. Misschien dat we dan rekening ermee moet houden met een wat langere tweede termijn. Dat zou mijn idee zijn.

De voorzitter: Maar er is vier minuten gevraagd. Dat betekent dat we het in ieder geval vier minuten gaan doen. En dan gaan we even rekenen aan de totaaltime. We komen zo bij u terug. We beginnen het eerst met tien te vermenigvuldigen. En dan trekken we er één minuut af. We doen het bod vier minuten en anderhalf uur. Dat zie ik dat het wel goed valt. Dan gaan we het daarmee doen.

8. Kaderbrief begroting 2024

De voorzitter: Het volgende agendapunt, de kaderbrief begroting 2024. Agendapunt 8. Inzet is ook ter debat. Gezien de moties lijkt mij dat ook weer logisch. Ik zie dat u dat ook vindt. Het woord is aan wethouder Van der Duijn Schouten. En ik heb een andere naam op gekregen als ambtenaar, maar ik zie dat u dezelfde houdt.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat bevalt goed.

De voorzitter: En u krijgt weer gelegenheid om een toelichting te geven. En u mag zelf de lengte kiezen.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, een Kadernota waarin wij hebben getracht een aantal kaders te schetsen. Dat is op zich niet zo verwonderlijk bij een Kadernota. Wat daarin wel opvalt, en de accountant ... Daar werd net ook een vraag over gesteld, het ravijnjaar van 2026-2027. U ziet dat de Kadernota daar nog een fors tekort laat zien. Vijf miljoen voor '26 en vier miljoen voor '27. Dat is een beeld wat landelijk geldt bij eigenlijk alle gemeenten. Daar wordt op dit moment ook druk over gesproken, met name ook vanuit het VNG met het Rijk. Ik heb begrepen dat ze bij financiën op dit moment VNG al zien als Vereniging Nooit Genoeg. Maar goed, we zien het wel op ons afkomen. Daar zijn we mee bezig. Op dit moment vinden we het als college nog te prematuur om daar al maatregelen op te nemen, want de discussie loopt nog. Maar we zijn ons wel aan het beraden op een proces, dat mocht dit beeld richting de begroting van '25 ongewijzigd blijven, hoe wij dan het proces in gaan steken om ook voor de jaren daarna toch tot een sluitende begroting te komen. We hebben er oog voor, maar om nu al beleid te gaan schrappen of voorzieningen af te waarderen, is wat ons betreft nog een beetje te prematuur. Leek me goed om dat nog even te melden. Dat u niet denkt dat we het toevallig over het hoofd gezien zouden hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de commissie. Wie wil er vragen stellen? Mijnheer Kloos, Echt voor Ridderkerk, hoeveel vragen heeft u? Vier stuks. Mijnheer Coule, Burger op 1, één stuks. Mevrouw Ripmeester, PvdA, twee stuks. Mijnheer Coule, Burger op 1, u mag starten. Mevrouw Klaver, u twijfelt nog. Eén vraag. Mijnheer Coule, Burger op 1, stelt u uw ene vraag.

De heer Coule: Dank u wel, voorzitter. Ik heb alleen de vraag, die heb ik doorgekregen, waarom wordt er geen Kadernota meer opgesteld, alleen een kaderbrief? Dit geeft minder details.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Omdat het beleid voor de komende jaren is uitvoerig uiteengezet in ons collegeprogramma. De kaderbrief schetst de financiële kaders waar wij mee te maken hebben en waar we ook niets aan kunnen doen. En als er eventueel dingen afwijken ten opzichte van wat we eerder hebben gepresenteerd, vermelden wij dat hier. Maar voor de rest verwijzen we u voor de details van wat de plannen zijn voor volgend jaar ... Kunt u dat allemaal teruglezen in het collegeprogramma, want dat blijft onverminderd van kracht, tenzij anders vermeld. Maar goed, u zult niet zoveel van die tenzij zijn tegengekomen.

De voorzitter: U weet waar u terechtkunt nu. Mevrouw Klaver, VVD.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. Stiekem toch eentje. Ik hoor de wethouder zeggen dat op het moment dat het lijkt vanaf 2025 dat we toch het ravijn naderen, dat de wethouder binnen het college, zo vertaal ik hem even, scenario's gaat maken van, hoe kunnen we ermee omgaan? Wat ik daar nog aan zou willen toevoegen als vraag, is of u dan ook nadenkt over de manier waarop u daar de raad over informeert? Want in de antwoorden op de vraag van de VVD, vragen 13 en 14, gaf u aan, u wordt op de hoogte gehouden tijdens de reguliere P&C-cyclus. Maar ik denk dat het op dat moment wel handig is misschien om de raad ook nog op een andere manier te informeren. Vraagteken.

De voorzitter: En ook u mag uw vragen via de voorzitter stellen. Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Als het straks blijkt dat het business as usual blijft, dan blijft het ook business as usual en via de P&C-cyclus. Als straks zou blijken dat we inderdaad met een gat van vijf miljoen zitten en daar fors op moeten bezuinigen, dan komen we uiteraard eerder bij uw raad terug. Want dat zou ingrijpend zijn en dan moeten er ook ingrijpende keuzes gemaakt worden. Maar een logisch moment om daar nader naar

te kijken zou bijvoorbeeld bij de Kadernota van volgend jaar kunnen zijn. En als het beeld dan nog ongewijzigd is, dan zullen wij u in ieder geval procesmatig meenemen hoe we daarmee om willen gaan en ook hoe we dat dan inhoudelijk met u zullen doen. Want richting een begroting van '26 zijn wij nog steeds van mening dat we voor een structureel sluitende begroting willen gaan. En in het proces daarnaartoe, net wat ik zeg, het zal ook een beetje afhangen van of het Rijk nog beweegt en hoe de financiële ontwikkeling verder zal zijn. Maar als dat ingrijpend is, uiteraard gaan we dat met uw raad samen doen.

De voorzitter: Het antwoord is naar tevredenheid. Gaan we naar mevrouw Ripmeester, PvdA, twee vragen.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Een aanvullende vraag naar aanleiding van onze vraag 61. We hebben gevraagd naar of er een visie is op historisch openbaar groen. Er is nog geen integrale visie. En vooral dat woordje nog vonden we heel interessant. Betekent dit dat er alsnog of dat u dat van plan bent om wel te gaan ... U, via de voorzitter, betekent dat dat het college dat wel van plan is? Of hoe moet ik dat woordje nog duiden? Dat was mijn eerste vraag. En mijn tweede vraag gaat over vraag 63, waarin gesteld wordt dat er een nieuw meerjarig minimabeleid komt. En de vraag is dan ook, op welke termijn en wordt voorafgaand input gevraagd aan de maatschappelijke partners over de knelpunten in het huidige aanbod van minimaregelingen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Meij, kunt u de vraag over historisch groen en het woordje nog, wat overigens tussen haakjes staat, beantwoorden.

De heer Meij: Ik denk het antwoord duidelijk is, voorzitter. We hebben het niet. En er staat nog niet. En dat betekent dat we daarover nadenken. Betekent niet dat we het gaan doen, maar gaan we kijken, zit daar relevantie in om dat nog een keer apart te bekijken.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Piena, u mag de volgende.

De heer Piena: Voorzitter, we hebben natuurlijk al wel een minimabeleid, maar we gaan zeker nog een nieuw minimabeleid weer een keer opstellen. Echter, het zal u niet verbazen dat we daar even de tijd voor willen nemen tot onze ambtelijke capaciteit in dat opzicht weer ... Dan weten we wie er voor Ridderkerk komt te werken, zodat we ook een mooi Ridderkerks minimabeleid kunnen opstellen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ripmeester, PvdA.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Ik heb geen antwoord gekregen op beide vragen. Niet op welke termijn was de vraag en worden de maatschappelijke partners daarbij betrokken om de knelpunten inzichtelijk te maken van het huidige aanbod van de minimaregelingen? Dank u wel.

De voorzitter: U had het over beide vragen.

Mevrouw Ripmeester: De twee deelvragen bij deze vraag.

De voorzitter: Wethouder Piena.

De heer Piena: De zogenaamde ABCDE-vragen, voorzitter. Nogmaals, de termijn heb ik aangegeven. De nieuwe organisatie zal, denk ik, ik kijk even ook naar mijn collega's, 1 januari hopen we toch een mooi beeld te hebben en dat alle vacatures goed opgevuld zijn of de plekken die we nodig hebben. En vanaf dat moment

zullen we ons daarmee bezig gaan houden. En uiteraard gaan wij ook met de maatschappelijke partners en iedereen die daar wat zinnigs over te zeggen heeft in conclaaf om te kijken om een goed beleid vast te stellen.

De voorzitter: Zijn uw drie vragen daarmee beantwoord, mevrouw Ripmeester? Dat is het geval. Dan gaan we naar mijnheer Kloos. Vier vragen. Stelt u maar de eerste twee.

De heer Kloos: Dank u, voorzitter. Ik denk dat ik even moet corrigeren, want ik was iets te vroeg. Die vier vragen hadden betrekking op de Meerjarenprognose Grondexploitaties. Dank u wel.

De voorzitter: Maar dat agendapunt hebben we al gehad. Dan vrees ik dat u die vragen op een andere manier moet stellen. Blijft u erbij dat u dan geen vragen heeft bij dit agendapunt?

De heer Kloos: Daar blijf ik inderdaad bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dan zijn we ook aan het eind van de vragenbeantwoording. Gaan we weer bieden, tegen elkaar op. Mevrouw Kayadoe wil niks zeggen. Wie denkt er nu de meeste tijd nodig te hebben? Ik zie drie minuten, vijf minuten, drie. Goed zo. Drie? Gaan we even rekenen. En ons punt is aan deze tafel dat we niet precies kunnen inschatten hoelang die moties gaan duren, maar we willen ook niet tot in de nacht vergaderen. We zien dit ook een beetje samen. We gaan nog even nadenken. Het voorstel is om een uur te kiezen. En dat als er beter zicht is op de moties, het presidium daar eventueel een correctie op te laten toepassen. Drie minuten en een uur, tot nader order.

9. Ontheffing woonplaatsvereiste burgemeester

De voorzitter: Agendapunt 9, ontheffing woonplaatsvereiste burgemeester. De inzet is ter vaststelling. Is dat akkoord? Dat is het geval. Dan is degene die vragen kan beantwoorden onze griffier, Van Straalen. En mogelijk zijn er ook vragen voor de burgemeester. Wil de griffier nog een toelichting geven? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan de commissie. Wie wil er een vraag stellen? Mevrouw Ripmeester, PvdA, heeft u één vraag of meer vragen? Stelt u de vraag.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan de burgemeester. De vorige periode dat hij wethouder was, hadden we elk jaar de rituele dans van de ontheffing, waarop iedereen zijn vrij voorspelbare stemverklaring uitsprak. Mijn vraag aan u is, u bent nu burgemeester, we doen natuurlijk een ontheffing, want dit was heel korte termijn. Maar denkt u dat het u binnen een jaar lukt om een geschikte woning te vinden in Ridderkerk? Dank u wel, voorzitter. Via de voorzitter.

De voorzitter: Burgemeester Oosterwijk.

De heer Oosterwijk: Dank u wel, voorzitter. Drie hele korte noties op een heldere vraag. Mijn gezin, inclusief mijzelf, kijkt er heel erg naar uit om naar Ridderkerk te komen verhuizen. Dat is één. Twee, Funda.nl is zo ongeveer de meest bezochte site op dit moment in huize Oosterwijk. En drie, ons huis komt binnenkort te koop in Krimpen aan den IJssel. En daarmee verwacht ik invulling te kunnen geven aan de vraag van mevrouw Ripmeester.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ripmeester, die dankt voor dit antwoord. Dan zijn we daarmee aan het einde van de vragenbeantwoording. Blijft de commissie bij inzet ter vaststelling? Dat is het geval.

Ingelast agendapunt: Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we naar het laatste agendapunt.

De heer Meij: Voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Meij.

De heer Meij: Mag ik een ordevoorstel doen? Normaliter staat er ook altijd mededelingen college. Dat staat er deze keer niet op. Ik zou graag toch nog even een mededeling aan de commissie willen doen, als dat mag.

De voorzitter: Dat had eigenlijk bij de agenda aan de orde moeten komen, maar we gaan deze keer de uitzondering maken omdat het qua tijd nog meevalt. En dan stel ik voor dat u maar gelijk die mededeling gaat doen. U bent toch met de microfoon bezig.

De heer Meij: Voorzitter, u bent goed op dreef, maar dat is al weken zo. Waarom vraag ik dit? Omdat het ook, vind ik wel ... Het is serieus genoeg om het met de commissie alvast te delen. Afgelopen dinsdag heeft de RET op de website gezet dat ze hun dienstverlening, hun frequenties verder gaan afschakelen. En dit nu in het kader van de zomerregeling. Het was natuurlijk al minimaal, de frequenties en de lijnen, en vanwege personeelstekort gaan ze nu nog verder afschalen. En dat betekent ook voor Ridderkerk ... Het heeft een hele forse impact. Dan vervalt de lijn ... Twee uursdiensten worden één uur. Dat vinden wij eigenlijk als college onacceptabel. We hebben ook als MRDH trouwens er niet mee ingestemd. En we hebben toen gehoord van de RET dat ze toch gaan doen, omdat ze inderdaad geen personeel hebben. Daarmee is tevens de consequentie dat ze voor die uren en voor de ritten die ze niet rijden ook niet worden gecompenseerd, geen subsidie krijgen. Toch doen ze het. En we gaan de komende dagen een brief opstellen waar we het collegestandpunt, dat we dit eigenlijk onacceptabel vinden, dat ze eigenlijk zo snel als mogelijk het moeten herstellen. En dan denk ik, als het college dat dinsdag besluit, dat we dan ook meteen u als raad een raadsinformatiebrief ... Maar dat we ook de RET op de hoogte stellen van het standpunt van het college. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor deze mededeling. Dat was dan bij het ingelaste agendapunt mededelingen college. Het is niet echt gebruikelijk om daar vragen over te stellen. Maar mijnheer Kooijman wil het woord.

De heer Kooijman: Toch één vraag. Ik kan me herinneren dat we in het verleden weleens met soortgelijke acties, dat er dan niet alleen een brief vanuit het college werd gestuurd, maar dat we ook namens de raad dezelfde zorgen uiten. En is dat nog een idee om dat gewoon als raad ook breed kenbaar te maken, dat wij diezelfde zorgen delen.

De voorzitter: Dat kan de commissie beoordelen, maar ik kan bevestigen wat wethouder Meij zei over de MRDH. U kunt u afvragen wat het toevoegt aan de actie die al plaatsvindt, maar de commissie beslist erover. Wie wil er iets over zeggen? Mijnheer Coule, Burger op 1.

De heer Coule: Ik ben het helemaal met mijnheer Kooijman eens dat we vanuit de raad denk ik ook nog wel iets kunnen sturen.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman, gaat u dat opstellen en dan voorleggen?

De heer Kooijman: Ik zou willen voorstellen dat het coproductie wordt dan met college en raad.

De voorzitter: En bedoelt u dan iets zeggen dat het college in de brief die ze schrijven, zeggen dat de raad daar ook achterstaat? Is dat uw voorstel?

De heer Kooijman: Dat kan me herinneren dat we dat in het verleden ook weleens gedaan hebben, maar ik weet de exacte vorm daarvan even niet meer. Ik kijk de griffier ook even aan of die dat nog kan herinneren.

De voorzitter: Ik denk dat hij geen actieve herinnering heeft. Het woord is aan griffier Van Straalen.

De heer Van Straalen: Voorzitter, er zei al iemand in de zaal dat u erg op dreef was. Even, het punt is natuurlijk als u als raad een brief ... Dat betekent dat de brief ook in de raadsvergadering aan de orde moet komen. U kunt nu ook aangeven, college, wilt u opnemen dat wat u gaat schrijven ook ondersteund wordt door de raad. Dat u dat als gezamenlijke commissie, want het is Samen Leven, Samen Wonen ... Dat signaal zou u nu natuurlijk al kunnen geven, dat het college het meegeeft, want dat is denk ik ook het snelst.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Ik ga graag voor de praktische weg in deze. Is een prima voorstel.

De voorzitter: Het wordt gedeeld door de commissie. En bij deze leggen we de vraag bij het college. Wethouder Meij.

De heer Meij: Dank u, voorzitter. Ik denk inderdaad dat de brief van het college eigenlijk nog sterker wordt en nog duidelijker wordt als het ook namens de raad is. Ik vind het een prima toevoeging. Ben ik ook blij mee. En ik denk dat de vorige keer betrof over de mogelijke brug en daar was ik ook toen heel blij mee. En die is er ook niet gekomen.

De voorzitter: Successen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst, zal ik er maar aan toevoegen. We gaan dit ingelaste agendapunt afsluiten.

10. Rondvraag leden

De voorzitter: En gaan naar het laatste agendapunt, nummer 10, rondvraag leden. Hebben de leden aan elkaar nog vragen te stellen? Dat is niet het geval. Dan wordt u weer bedankt voor de medewerking vanavond en wensen we u nog een fijne avond verder.